Akbaba



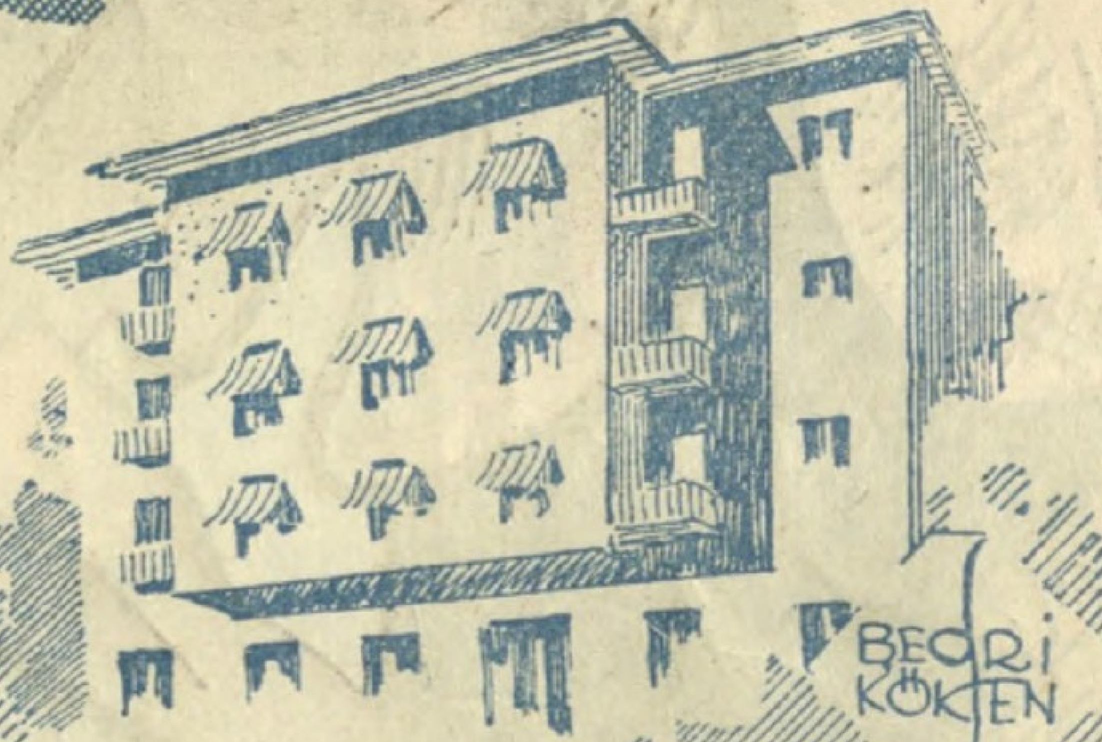
AKDENİZDE:

Amerika — Yeter artık ihtiyar, biraz da ben yüzeceğim!..

postacı kapınızı bir defa çalar



YILDA
8
ÇEKİLİŞ



SÜMERBANK

ŞİMDİDEN

150 LİRALIK BİR HESAP AÇTIRINIZ...

Küçük..
fakat benim!



EMLÂK
BANKASI

YAPI TASARRUFU ...
başlamıştır

AKBABA

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Refik Uzman

★

Basıldığı yer: ŞAKA Matbaası
İSTANBUL

★

Sayısı 35 Kuruş

ABONE ŞARTLARI :

Türkiye için, yıllığı (52 sayı hesabiyle) 18 lira, altı aylığı 9 lira, üç aylığı 450 kuruştur.

★

Yabancı memleketlere, yıllığı 30 lira, altı aylığı 15 lira, üç aylığı 750 kuruştur.

★

Gönderilen yazılar, resimler, basılsın, basılmasın, iade olunmaz.

★

ADRES : Nuruosmaniye Caddesi, numara 57, Istanbul.

Telefon : 21649

M A S M A V İ

FEYZİ HALICI

Sözün musikî, musikînin renk olduğu şiir kitabıdır.

100 kuruşluk pulla aşağıdaki adresten isteyiniz: «Posta Kutusu 32 — Konya».

SEK VERMUT



22 Mayıs 1952

Mayıs 22

AKBABA

Sahipleri: YUSUF ZİYA ORTAÇ — ORHAN SEYFİ ORHON

Sayı: 10

HER HAFTA:

Ayıp ve Günah!

Ayıp olan şu:

Bir gazete, Cumhurbaşkanının tren penceresinden çekilmiş resmini koymuş. Fotoğraf objektifinin çekiliş tarzına göre, insanı ne hallere sokacağı belli. Aksıran bir adam, o an için son derece gülünç olur. Burnuna sinek kaçan birinin bütün yüz çizgileri bir saniye nefret ve istikrahla dolar. Bir devlet reisinin böyle bir anını bulup resmini çekmek, altına da: Cumburbaşkanı halkı selâmlarken gibi bir şey yazmak ayıptır!.

Çünkü Devlet reisi bir semboldür. Devleti temsil eder. Bizim Anayasamıza göre vazifesi de hemen hemen bundan ibaret. İcra salâhiyeti yoktur. Gayri mes'üldür. Kim olursa olsun, o makamda kaldıkşa, bayrak gibi, hepimizi şahsında toplar. Devlet başkanını gülünç göstermeğe çalışmak, hem de bir fotoğraf hüneriyle?... Ayıp, doğrusu, çok ayıp!.

Günah olan da şu:

Bir millî bayram günü, millî tören yapılıyor... Millî tören ne demek? Bizi millet yapan müşterek duygularımızı belirterek gönüllerimizi birleştirmek değil mi? Bunun için, o gün vatan gibi, millet gibi, istiklâl gibi, hürriyet gibi müşterek duygularımız açıklanır. Yahut da, tarihimizin mefahiri sayılanlar anılarak öğünülür. Bunların arasına yaşıyan politikacılar karıştırılamaz. Karıştırılırsa, particilik menfaati araya girer. Birleşeceğimize birbirimize düşeriz. Orası tören yeri olmaz. Karğa derneğine döner.

Bir genç öğrenci, ya teşvik eseri veya bilmemezlikten kalkıyor, öğretmenlerinin mümanaatine rağmen, proğram dışı, şimdi faal bir politikacı, bir parti lideri olan dünkü Millî Şef için (İnönü babamızdır!) diye bir şiir okuyor. Mektep idaresi de, bu çocuğa bir inzibat cezası veriyor.

Ayni gazete, bu mektep cezasını, siyasî bir baş yazı yapmaktadır. Bundan şu neticeleri çıkarmaya çalışıyor: Vicdanlarımız baskı altındadır! Törenlerde bile mefahirimiz andırılmıyor! Türk milleti nankörlüğe sevkediliyor!

Bunu neye yapıyor? Bir husumet havası yaratarak karşı tarafa istediği kadar sövmek için! Çok partili bir rejime girdiğimiz sırada bu türlü sebeplerle bizi birbirimize düşman etmeğe çalışmak günah değil mi? İşte bu da memleket hesabına günah, hem çok günah!

Peki, bunun bir mizah gazetesini ilgilendiren nesi var? Söyliyeyim: Tehlikeli bir mevzu diye, bu tarzda tahriklere karşı hiç kimse ağzını açmıyor. «Bana ne? İster babamız, ister dedemiz olsun!» deyip geçiyor. Cevap vermek, kala kala bir mizah gazetesine kalıyor. İşte, bu da işin gülünç tarafı!

Fakat, eskidenberi öyle değil miyiz? Hep böyle şeylere gülmüyor muyuz? Adetimiz budur:

«Güleriz ağlanacak halimize!»

Orhan Seyfi Orhon



— Hani siz «hakk-ı huzur» için değil, halkın huzuru için çalışacaktınız...
— E, biz halk değil miyiz?...

ANIT-KABİR

Dün, bir gazetede okudum: Atatürk'ün, henüz bitmeyen Anıt - kabri için yirmi milyon lira sarfedilmiş.

Atatürkümüz için ne kadar az.. Fakir yurdumuz için ne kadar çok!.

O, yumruğu dipçik, tırnağı süngü, taşı gülle yapan adamdır. Mustafa Kemal, bize toprak değil, vatan verdi!

Ne altın, ne mermer, ne tunç.. Atatürk'e borcumuzu hiç bir şey ödiyemez.

Fakat, onun maddî varlığı üstüne yığılacak yirmi milyonun altında manevî varlığının bunalmıyacağını kim iddia edebilir?

İnanınız bana: Yirmi milyon liranın ışığa kavuşturacağı yirmi Türk köyü, anıt kabrin kubbesinde yanacak âvizelerden çok onun aziz ruhunu aydınlatacaktı. Suya kavuşturacağı yirmi Türk köyü, anıt kabrin bahçesindeki fiskiyelerden çok onun aziz ruhunu serinletecekti...

Bizim Atatürk'e yapabileceğimiz bir tek anıt vardı: Türk ordularını zafere yürüttüğü Kocatepeden koparıp getireceğimiz bir kaya!.

Ufka dikilen bu çıplak heykelde, biz, bir mimarın eserini değil, onun yalın ruhunu seyredecektik.

Yazık!...

Yusuf Ziya Ortaç

183

GÖRMEK İSTEDİĞİM Şeyler

"Yakışıklı bir Türk"

Yazımın ismi Amerikadaki bir gazete makalesindendir, ve Amerikalı muharrir bunu, Amerikaya giden Ankara Belediye Başkanı hakkında kullanıyor. Fakat Ankara Belediye Başkanı Atıf Benderlioğlu hakkında yazılan şey, bukadar değildir, tamamı şudur: «Yakışıklı, ve muhakkak ki, modern bir Türk».

«Yakışıklı olunca neden modern oluyormuş?» demeyin. Yalnız eşyada, yalnız binada değil, insanda da güzellik, medeniyettir; ve medenî adam da asrile beraber yürüyendir.

Onun için, Avrupa ve Amerikaya gönderilen resmî adamlar, yalnız kültürlerine ve seciyelerine değil, yüzlerine de bakılarak seçilmelidirler. Yani, Avrupa ve Amerikaya giden Türk memuru tahsilli, seciyeli olduğu kadar da, esvaplı ve yakışıklı olmalıdır. Okuyucularım anlamazlıktan gelmemek lûtfunda bulunurlar ki, «esvaplı ve yakışıklı» dan kasdim ne rubasından ibaret olan züppedir, ne de eski «damat paşalar» tipindeki hokka ağızlı, iğrenç erkektir. Softalığını Londra terzilerinin İngiliz yünü ile örtemiyeceği adamları ırkımızın bedava örneği diye Avrupa ve Amerikada dolaştırmamalıyız. Erkek için, çirkin olmak, iptidaî yüzlü olmaktır. Fransızcada bir kelime vardır ki, bir çokları gibi, iki Yunanca lûgatın birleşmesinden doğmuştur: «Pithécanthrope». Yunancada «Pithékos» kelimesi «maymun» demektir, «Anthropos» lûgatı da «insan» mânasınadır. Bünyelerinde maymunla insan hissei şayialı olan, yüzlerinde «maymun» un nerede bitip «insan» ın nerede başladığı belli olmayan, ve tükenmiş nesillerinin müstehâseleşmiş kemiklerine Cava topraklarının altında rastlanan insanları, seciye ve kültür heykeli bile olsalar, milletimizin temsilcisi diye Avrupa ve Amerika caddelerinde dolaştırmamalıyız. Heykel diye gönderdiğimiz adam, trenden, tayyareden maymun olarak inerse, çok aleyhimize olur, yeni baştan yüzyıllarca sürerek.

Midhat Cemal Kuntay

YENİ KİRA KANUNUNDAN SONRA:



Kiracı — Çadırımın üstüne,
Şıp dedi damladı!.



Vali bey dalga geçiyor!...

Istanbul'un adı...

Akıllının biri, İstanbul Vali ve Belediye reisine kocaman bir dilekçe dayayıp şehrin adını değiştirmek lâzım geldiğini iddia etmiş. Yabancı bir dilden gelen ve nece olduğu da pek bilinmediği için melez olduğuna hükmedilen bu «İstanbul» kelimesi «Karşı yakaya» mânasına geliyormuş. Dilekçe sahibinin «İstanbul» yerine teklif ettiği isim «Mehmetcik» tir.

İstanbulun fethinden sonra, bu şehre uzun zamanlar Konstantaniye denildi. Paraların üstünde «Daribe fi Kostantaniye» damgası vardı. «Dersaadet» ve «Deraliye» kelimeleri de İstanbulun isimleri arasında idi. Bunların birincisi Bizans İmparatorunun adı olduğu için, ötekiler de galiba Arapça olmalarından ötürü, piyasadan çekildiler ve yerlerini «İstanbul» a verdiler. Bu kelimenin «İslâm şehri mânasına «İslcmbul» dan galat olduğunu iddia edenler de vardır. Nedim'in iki manzumesinde de bu kelime İstanbul değil, Stanbul olarak geçer:

Bak Stanbulun şu Saadâbadı nev-
bünyanına

Yahut:

Bu şehri Stanbul ki, bi-mislü
bahadır

Yüzlerce yıldır kullanılan bu kelimenin orijinini araştırmaktan ne çıkar? Melezmiş veya değilmiş, ne farkı var? İstanbulun adını ve İstanbullunun kanını pek öyle ince, derin muayeneye gelmez. Yetmiş iki buçuk millet geçit resmi yapar: Çerkes, Gürcü, Arnavut, Boşnak, Kürt, Tatar, Lâz, Arap, Acem, Yahudi, Rum, Ermeni... Say sayabildiğin kadar!. Adını, sanını ve kanını pek yoklamağa gelmiyen İstanbul, her şeye rağmen, Türk oğlu Türktür. Bize onun adı değil, kalbi lâzım. Orada yalnız Türklük yatar.

Neyse, bir mizah gazetesinde, bu kadar tuhaf bir teklifi ciddî konuşacak değiliz. İşin daha tuhafı, valinin bu teklifi -- olanca ehemmiyet ve ciddiyetile! — Şehir meclisinin Haziran toplantısında konuşulmak üzere gündeme koydurmasıdır. Şehrin rengini değiştrmeğe kalkan Fahreddin Kerimimizin adını değiştirmek için de bahane aradığı anlaşılıyor.

Ya «Mehmetcik» teklifine ne dersiniz? İstanbul yerine Mehmetcik! Ne alâkası var? Mehmetcik Anadolu çocuğudur. İstanbul Mehmetciğiyle değil, güzelleriyle meşhur bir şehirdir. Bunlardan birisinin adını ona vermek lâzım gelseydi «Fifi», «Mimi», «Zizi» gibi hafif ve şuh isimler aramak icap ederdi.

Bu güzel tarih ve tabiat şehrini tanınmıyacak bir hale sokmak için, elimizden geleni yapıyoruz.. Bir de adını değiştirirsek, beş yüzüncü fetih günü Fatihin ruhu buraya uğradığı zaman «yanlış geldim!» deyip ters yüzü dönecek!...

Cız

184

Yeni ve Eski

RESİM

Taksimde, Fransız konsoloshanesinde genç ressamlarımızdan birinin resim sergisine gittik. Bunlara resim demek için ya resmin düşmanı veya ressamın dostu olmak lâzımdı. Biz, ikisi de değildik ve Birinci Dünya harbinden sonra ikide bir karşımıza çıkan o acayip resimlere hayretle bakıp dururken, bölmelerin arkasın da şiddetli bir münakaşa duyduk Bir kaç adım yürüdük. Orta yaşlı, kıranta saçlı bir zat, genç bir adamla hararetli bir söz dalaşına girişmişti. Biraz kulak kabartınca, bunlardan birinin (gencinin) sergi sahibi ressam, ötekinin de rastgele oraya uğramış bir seyirci olduğunu anladık. Hemen not defterimizi çıkarıp Akbaba'ya düelloyu kaydetmeğe başladık



İç turizm : İstanbulu tanıyalım!..

Seyirci — Ben Amerikada ve Avrupada uzun bir seyahatten yeni döndüm. Orada bir çok resim ve heykel sergileri, galerileri gezdim. Artık bu çeşit mânasız resimlere rastlamadım. Tek tük meraklısı kalmış ama, herkes onlara gülüp geçiyor.

Genç ressam — Mânsız mı dediniz?

Seyirci — Evet. Resimlerinizden mâna çıkarmak imkânsız Meselâ, şu nedir? Gözü kapalı fırçayı tuvalin üzerine rastgele sürsem böyle bir boya lekesi, kargacık burğacık çıkar. Bunun neresi resim? Ne ifade ediyor bu? Portre değil, peyizaj değil, natürmort değil, nedir bu?

Genç ressam — Ne midir bu? Anlayamadınız mı?

Seyirci — Anlıyamadım. Burada başka bir anlayan varsa, parmağını kaldırsın.

Genç ressam — Anlaşılmıyacak bir şey yok: Taksim meydanı bu!

Seyirci (hayretle sıçrıyarak) — Taksim meydanı mı? Aman! Bu birbirinin üstüne bulaşmış lekeler, bu karalamalar, hendesede adı olmayan bu garip çizgiler. Neresi Taksim meydanı bunların? Siz galiba İstanbulun geleceğini resmediyorsunuz. Belediyemizin bugünkü çalışma tarziyle şehir bir kaç sene sonra belki bu hali alacak. Fakat şimdi Taksim meydanı henüz yerinde duruyor. Âbide nerede, heykelsiz kaide nerede, yarım kalmış Opera binası nerede, tramvaylar nerede, otobüsler, otomobiller nerede, yayalar nerede, meydan nerede? Hiç birini göremiyorum.

Genç ressam — Hepsi burada.

Seyirci — Göremiyorum.

Genç ressam — Göremezsiniz tabiî. Çünkü resme gözlerinizle bakıyorsunuz!

Seyirci (şaşırarak) — Gözlerimle mi bakıyorum? Başka neremle bakayım? Dizlerimle mi, ayaklarımla mı?

Genç ressam — Hayır. Kapayınız gözlerinizi.

Seyirci — Ne olacak?

Genç ressam — Kapayınız, kapayınız.

Seyirci (gözlerini kapar) Kapadım..

Genç ressam — Şimdi Taksim meydanını gözlerinizin önüne getiriniz.

Seyirci — Getirdim.

Genç ressam — Âbideyi görüyor musunuz?

Seyirci — Görüyorum.

Genç ressam — Opera binasını?

Seyirci — Görüyorum..

Genç ressam — Tramvayları, otomobilleri, ahaliyi görüyor musunuz?

Seyirci — Görüyorum..

Genç ressam — Şimdi gözlerinizi açınız ve tabloya bakınız.

Seyirci (gözlerini açar ve tabloya bakar) — Baktım, ne var?

Genç ressam — Hayalinizle bu resim arasında münasebet var mı?

Seyirci — Hiç yok..

Genç ressam (muzafferane bir tavırla) — Hah! Tamam! İşte benim aradığım da budur. Yeni resim budur.

Seyirci (şaşkın) — Yani?

Genç ressam — Eğer ben Taksim meydanının resmini fotoğraf gibi yapsaydım, tablonun karşısında sizin hayalinize hiç bir rol kalmıyacaktı. Tabiatı âdî bir şekilde kopya etmiş ve sizin muhayyilenize el koymuş olacaktım. Şimdi benim sizin üzerinizde böyle bir tahakkümüm yok. Taksim meydanını istediğiniz gibi düşünebiliyorsunuz.

Seyirci — İyi ama, ben resminizi görmeden de onu düşünebilirdim.

Genç ressam — O zaman bu kadar değeri olmazdı.

Seyirci — Niçin?

Genç ressam — Çünkü siz bu renk, hacim ve çizgi kaosile düzgün bir imaj arasındaki kontrastı şimdi daha çok duyuyorsunuz. İşte benim bütün aradığım da budur.

Seyirci (başını sallıyarak uzaklaşırken) — Hakkınız var, dedi, arayan mevlâsını da bulur, belâsını da!

□

Evlenme buhranı

Müjgân ile Türkân, başbaşa vermiş konuşuyorlardı, Müjgân:

— Evet.. Türkâncığım, ortalıkta bir evlenme buhranı bulunduğu muhakkaktır. Onun için biz genç kızlar fazla müşkülpesent olmamalıyız...

Türkân tasdik etti:

— Ben kendi hesabıma müşkülpesent değilim, Türkâncığım. Müstakbel kocamın yalnız genç, zengin, yakışıklı, müsamahakâr, şık ve hiç bir akrabası bulunmasın da, ne olursa olsun, razıyım...

YILDIZ FALI

(Akbaba'nın yıldız falında ihtısas yapmış Müneccimbaşısı bu sayıdan itibaren, gökte yıldızların, doğum gününüze göre, şahsınız ve talihiniz hakkında söylediklerini günü gününe bildirecektir.)

14 MAYIS — Bu tarihte doğanların istikbali parlak, talihleri açıktır. Alçak gönüllü, mütevazi, iyi kalbli olurlar. Haksızlığa karşı tahammülleri yoktur. Mücadeleden yılmazlar. Sabırlıdırlar ve her sabreden derviş gibi, ergeç muradlarına ererler. Yani en azından bir idare meclisi âzalığı emeklerinin hakkıdır. 14 Mayıs'ta doğmağa gayret ediniz. Hele doğum seneniz 1950 ise size karada ölüm yok demektir!

15 MAYIS — Bugün doğanların havalanması tavsiye edilmez. Lâkin havacılığa intisap etmeleri, Hava Şehitleri ihtifali günü olduğu için, meslekdaşlarının ruhunu şadecekleri için, şayanı tavsiyedir. 15 Mayıs'ta doğanlar için gökyüzü parlak ümitlerle doludur. Memursalar, ayın yarısını geçirmiş olduklarından cidden bahtiyardırlar.

16 MAYIS — Bu tarihte doğanlar fazla nazik, nazenin olurlar. Hele kenarın dilberleri için pek önemli bir tarihtir. Filizkıran fırtınasına tesadüf ettiğinden hayatları aşk kasırgaları içinde geçer. Başlarından kavak yeli eksik olmaz. Bugün doğanlar kumarda kaybetmeğe mahkûmdurlar. Oyun oynamalı, mano almağı tercih etmelidirler.

17 MAYIS — Hamel burcuna yakındır. Bu tarihte doğanların anaları kolay vaz'ı hamlederler. Hayatları akıntıda sürüklenmekle geçer. Artist iseler mutlaka Şehir Tiyatrosuna intisap edip zahmetsizce para kazanırlar. Ressam iseler yeşile ve yeşilliğe meftun olurlar. Bugün doğanlar kırda yaşamağı sever, sayfiye parası vermekten korkmazlar (Erenköyünü tercih ediniz. Malûm ya, yeşil erenler rengidir!)

18 MAYIS — Bugün doğanların ömrü, bir gün sonra doğmadıklarına esef etmekle geçer. Gerçi hayatta her türlü sıkıntıya katlanmağa alışırlar.. Ama rahatlık ümidi hiçbir zaman yakalarını bırakmaz. Kadınlara karşı fazla nazik, çelebi davranırlarsa da yüz bulamazlar. Yalnız seyhat cihetinden talihleri açık, kısmetleri boldur. Hele deniz yolculuklarında asla kazaya uğramıyacaklardır. Denizcilik Bankasının vapurlariyle seyahat etseler dahi...

19 MAYIS — Bugün doğanlar, eğer Samsunda doğmuşlarsa, tarihî şahsiyet olurlar. Doğum seneleri 1919 ise Mustafa Kemal ile beraber Samsuna ayak basmak bahtiyarlığına sahip olmuşlardır. Bu tarihte doğmuş olan kadınlar, ömürlerinin sonuna kadar gençlik bayramı içinde yaşarlar. Erkekler girgin, atılgan, mücadeleci olurlar. Siyaset hayatına atılmaları tavsiye edilebilir.

20 MAYIS — Bugün doğanların hayatları birbirine hiç benzemez. Cemiyette alacakları yere göre istikballeri değişir. Muharrir veya edebiyatçı iseler, Balzak gibi borçtan kurtulamıyacaklardır. Eğer şehzade veya kral olmak için doğmuşlarsa, Genç Osman gibi zındanlarda ölürler (Meğer ki, af kanunu imdatlarına yetişe). Ve şayet denizci iseler Kristof Kolomb gibi öleceklerdir. Hulâsa, 20 Mayıs, doğum tarihi olarak pek şenlikli bir rakam olmadığından, bu tarihte doğanlar ancak Akbaba okumakla kaderlerini değiştirebilirler. Müneccimimiz, bu işi garanti eder.

21 MAYIS — Güneş bugün Cevza burcuna girer. Binaenaleyh, bugün doğanların başına ceviz büyüklüğünde talih düşer. Yüzleri ömür boyu güler. Anneler, bir gün dişinizi sıkıp çocuklarınızı bugün doğurunuz. (Tababet ilmi bir gün bunun da çaresini bulacaktır. Şimdiden Ord. Prof. Dr. Tevfik Remzi Kazancıgil'e danışmağa başlayınız.)

— Devamı var)



— Hıım, demek kız oldu, ha... Birisi kaçırmadan, bıçaklamadan hemen evlendirivermeli!..



— Komisyon, komisyon, komisyon!.. Artık bu komisyon dâvasını halletmek için bir komisyon kurulmasını teklif ediyorum!...

Gelecek Hafta Bahar Sayısı

Bahar şiirleri, bahar fıkraları, bahar hikâyeleri, bahar karikatürleri... İçi, dışı, baştanbaşa renkli...

Pazar Felâketi!

Daktilomu, kâğıtlarımı hazırladım. Bizim mecmuanın yazısını yazacağım. Pazarları iki sebepten dolayı sokağa çıkmak âdetim değil. Biri, iş günümdür, evde çalışırım. Öbürü de, sevimli Valimizin bütün teminatına, âsayiş hususunda verdiği garantiye rağmen bizim köyde (ki ayni zaman da kendi köyüdür) kuduz köpekten pazar eğlencesine çıkmış sarhoşa kadar belânın her türlüsü bulunur, ondan...

Neyse, kâğıdı makineye geçirdim, mevzu düşünüyorum. Daha elimi uzatırken, bahçe kapısı gırrrç diye açıldı. Sabah sabah. Meclis müzakerelerini takibe gelir gibi erkenden bir adam, arkasında şişmanca bir kadın, kadının kucağında bir çocuk, bir de arkalarında bir veled, içeri girdiler. Adam, şişmanca demiştim ama, âdeta vücutlu... Gülerek yanıma geldi:

— Selâmünaleyküm... dedi. Biz sizin hanımın akrabalarıyız (tabiî çocuk hakkında düşündüğüm veled kelimesini derhal geri aldım). Fatihten geliyoruz.

Buyur ettik. İçeri seslendim. Karım geldi:

— Bak, dedim, beyefendiyle hanımefendi akrabalarınmış...

Karım:

— Ya... dedi, kimsiniz efendim?

Şaşırdım ama, ekimi belli etmedim. Şu bizim hanım da acayiptir. İnsan akrabasına kimsiniz diye sorar mı? Neyse, adam:

— Siz Fatihli Hesnânımın sütkardeşi değil misiniz?

— Hayır efendim...

— Aaaa.. nasıl olur? Hesnânım sizi tarif etmişti. Esmer, karakaşlı. kara gözlü diye... Adınız Fahamet değil miydi?

— Hayır efendim.

Adam bana döndü:

— Siz Burhan bey değil misiniz?

— Değilim efendim. Anlaşılan siz Feleğin davetlisi olacaksınız. Yanlış yere geldiniz...

— Valla beyim, bizim felekle, kelekle ilgimiz yok...

— Hayır, Burhan Felek demek istedim. Tıpkı onun yazılarındaki gibi damdan düşercesine geliyor, bilmediğiniz yere giriyor, teklifsiz lâflar ediyorsunuz da...

Ortalıkta soğuk bir sessizlik hâsıl oldu. Kendi gelen misafirler, anlaşılan bahsettiğim kahramanlar kadar pişkin değillermiş ki, süklüm püklüm birbirinin peşine takıldılar, çıkıp gittiler.

Zihnimde, klâsik misafir, ev sahibi hikâyeleri canlandı. «Eh» dedim kendi kendime, «bizim pazar tatili iyi başladı doğrusu»...

Radyodan tatlı bir musiki geliyordu. Baygın nağmelerin tesirine kendimi kapıp koyuvermiştim ki, bahçe kapısından Veysel girdi. Şu geçenlerde jübilesi yapılan âşık Veysel değil. Bizim çöpçü Veysel. Galiba, ellisinden sonra o da âşık olmuş olacak ki, alışkanlıklarını tamamiyle unutup «Çöp var mı?» diye her gün uğramağa başladı. Bunaklık.. ne denir? Tabiî bizim musiki hülyaları, çöp arabasının tangırtılariyle memur bütçesi gibi darmadağın oldu. Ey ilham perisi! Hangi çöplükteysen kalk, bizim çöplüğe gel!

Veysel gtti. Düşünmeğe başladım. Acaba neyi dilime dolasam? Osman Bölükbaşının namus dâvasını mı? Yoksa, 159 uncu madde çıkmadan bir kere daha Ağaoğlunu (Ağa Han'ın oğlu sanmayın) tasvire mi girişsem? Maksat okuyucuyu eğlendirmek... Küçük valiye sataşsam... Her hafta, her hafta... Kabak tadı verdi, değil mi?

Hah... gazeteci çocuk geliyor. Elbet bugünkü gazetelerde mevzu edinecek bir havadis bulurum.

— Ver oğlum şuradan gazeteleri...

Çacuk, gazeteleri verdi. Bekliyor. Anlaşıldı. Geçen ayın parası verilmemiş. Sabah sabah on beş kâğıttan olduk.

Daha Cumhuriyetin birinci sayfasına bakmadan hanım içeriden seslendi:

— Kasaba gitmiyecek misin?

— Hayır, gitmiyeceğim işte.. Kasap da yerin dibine batsın, manav da. Hizmetçiyi göndersene!

Gönderemezmiş. Çünkü kasabın çırağiyle manavın çırağı arasında eziliyormuş kız. Hangisinin kaç yerinden yaralıyacağı belli değil ama, kızın kasap çırağına kurban olması ihtimali var..mış. Çünkü kasapta saldırmadan satıra, kemik bıçağına kadar, mubareğin çeşitlisi mevcut...

Eh, manavın çırağı daha az mı tehlikelidir sanki?. O da meyve meraklısıdır etbet!..

Böyle bir ruh hali içinde gazetelere saldırdım. Öyle ya, buna ancak saldırmak denebilir. Şu bizim gazetelerde havadis namına temcit pilâvlarından başka bir şey bulunmaz. Ölenler, yaralananlar, memlekete gelenler, gidenler... Tevekkeli günlük fıkracılar mevzu kıtlığına uğramıyorlar. Sittin sene ayni lâfları okuyup yazmaktan insana gına geliyor. Esat Mahmut bile yeni bir

(Devamı 15 inci sayfada)



Gecekondu!..

İstanbulda Miting ve Nümayiş!

İstanbul valisi mitinglerin çoğuna izin vermez. Bir mecliste bu mesele konuşuluyordu. İtalyadan yeni gelmiş bir arkadaş dedi ki:

— Orada mitingden ve nümayişten bol hiç bir şey yoktur. Polis ikide bir nümayişçilerle uğraşır. Üzerlerine yangın hortumlariyle su sıkar, fakat hiç fayda etmez,. Islanmışın yağmurdan pervası olur mu? Fakat İtalyan polisi nümayişçileri dağıtmak için yeni bir usul keşfetti.. Gazetelerde de okudunuz, betki. Harikulâde mükemmel, tesirli bir metod.

— Nedir? diye sordum.

— Polis nümayişçilerin üzerine boyalı bir su sıkıyor. Görülecek şey! Halkın üstü başı, yüzü, şapkası, kasketi kıpkırmızı yahut mosmor kesiliyor. Boyasına göre.

İçimizden biri:

— Eh, dedi, bizim vali de şimdi bütün mitinglere ve nümayişlere müsaade eder.

Sordum:

— Bu usulü beğenir ve tatbik eder mi?

— Tabi, tabi... bayılacaktır.

— Niçin?

Arkadaş izah etti:

— Niçin olacak? dedi, vali şimdi yalnız binaları değil, ahaliyi de sarıya boyamak imkânını ele geçirecek. Bu fırsatı kaçırır mı hiç?

187



Gece Misafiri

Şermi bey en nihayet boşadı karısını,
Güç hal ile kurtardı ömrünün yarısını!
Gönlünü, hayatını yine serbest bulunca,
Bu püsküllü belâdan nihayet kurtulunca
Mektepten yeni çıkmış çocuk gibi sevindi,
Hemen tünele binip hemen karşıya indi.
Kaç yıldır neler, neler çekmişti o kadından,
Bir şey anlamıyordu bu hayatın tadından.
Daha henüz pek gençti, yaşı tam Yirmi yedi,
Fakat o evlenmeye bin kerre tövbe dedi!..

Şermi'nin İstanbulda yoktu hiç bir kimsesi:
Ne bir sevgili yüzü, ne bir hemşire sesi!
Şimdi karısından da böyle ayrı düşünce
Saatlerce fikrini sardı bir çok düşünce!
O gün akşama kadar yollarda gezdi, durdu,
Kendi de bilmiyordu: Neresi yeri, yurdu!..

★

Bir pansiyon aradı Taksimde ertesi gün,
Vücudu daha yorgun, yüreği daha üzgün
Bir evden diğer eve dolaştı haylî müddet,
Nihayet memnun etti Şermi'yi madam Odet.

Madam Odet otuz beş yaşlarında bir duldu,
Ona, ikinci katta küçük bir oda buldu:
Döşemeler tertemiz, süslü, denize karşı,
Yandaki pencereden görünüyordu çarşı.
Güzel, ince bir kızı vardı madam Odet'in,
Yaşı henüz on sekiz var yok.. ismi: Rodetin!
Ama kurnaz mı kurnaz, ama çapkın mı çapkın!
Her bir hali, her sözü ne kadar cana yakın!
Görür görmez Şermi'nin pek hoşuna gitmişti,
Sıkı fıkı dost olmak gayet kolay bir işti!
Odasında düşündü önce: ne yapsam diye?.
Bir demet çiçek verdi ertesi gün hediye!
Sonra: bir şık bilezik, podösüet bir çanta,
Daha sonra: iskarpin, çorap, şapka, lâvanta!
Artık evin çocuğu gibiydi şimdi Şermi,
Böyle cömert kiracı hiç herkese düşer mi?

★

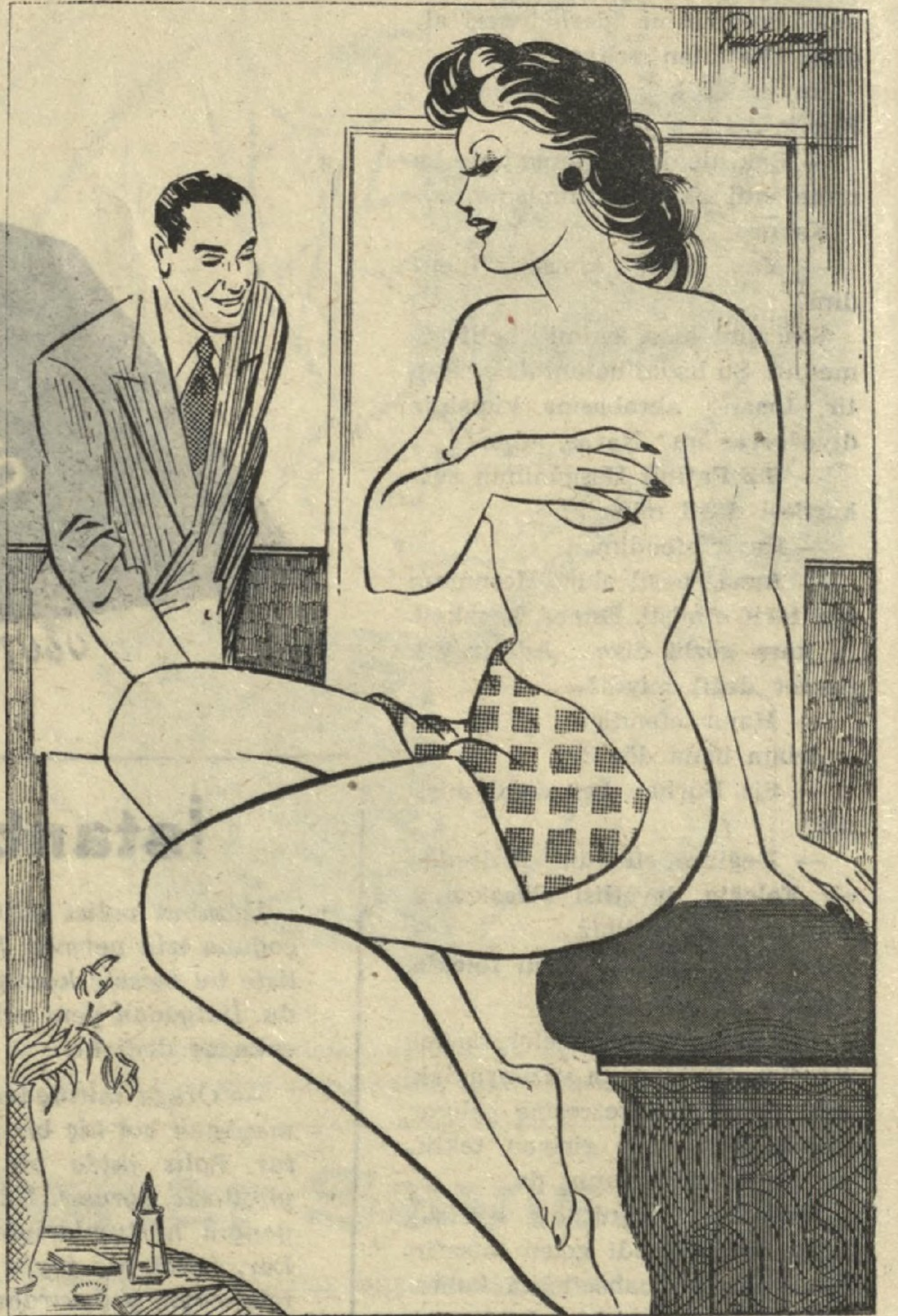
Bir gece Rodetin'le Şermi bara gittiler,
Saat ikiye kadar içtiler, zevk ettiler,
İkisinin de artık süzülmüştü gözleri,
Ağır, peltek peltekti sarhoşluktan sözleri!
Kabareden çıktılar sallanarak kol kola,
Buğulu fenerlerin sıralandığı yola..
Bu gece ikisi de ne şendi, ne şakraktı,
Tek tük geçen yolcular durup onlara baktı!
Bir gece, apansızın bütün işler değişti:
Şermi bey, Rodetin'in odasına gelmişti!
Tık, tık, tık.. kapı duvar.. Ne bir ses, ne bir seda!
Şermi, hülyalarına edecek miydi veda?..
Tık, tık, tık.. kim o? Benim!.. Kız açmıyor kapuyu,
Doğrusu bu küçüğün pek inatçıydı huyu!
Lâkin Şermi iyice âdet etmişti artık,
Gece, herkes yatınca o geliyordu: tık tık!..
Rodetin annesine nihayet haber verdi,
Madam Odet kızını gayetle çok severdi,
Dedi: bir ders istiyor o halde bu adam da,
Çocuğum, yarın gece sen yat benim odamda!

Ana, kız, bu çapkına sezdirmeden, gizlice
Yatak odalarını değiştiler o gece!..

★

Rodetin gözlerini güç hal ile yummuştu,
Muhakkak bir rezalet kopar diye ummuştu!
Fakat gece hiçbir ses duymamıştı matmazel,
Korkusuz, gürültüsüz, uyudu güzel güzel!
Güneş tozlu camların üzerinde yanınca,
Gözleri mahmur mahmur, gerinip uyanınca:
Annesinin yattığı odadan sabahleyin
Süzülüp çıktığını işitti Şermi beyin!..

ESKİ OZAN



— Doğru söyle, seni benden evvel, benim gibi öpen oldu mu?
— Evet.. Küçük kardeşim!..

Çocuk Vali

Akıl doktorlarımızdan birine gidip derdimi açtım:

— Hazret, dedim, benim dokuz yaşında bir oğlum var. Zeki çocuktur. Fakat son zamanlarda halinde ve sözlerinde anormal bazı şeyler görüyorum. Sizinle konuşayım. Lüzum görürseniz onun aklını bir muayene ediverin.

Doktor bana sordu:

— Ne gibi anormal haller?

— Meselâ... Efendim... Önüne gelene: «Ben valiyim» diyor. «Emirlerime itaat edeceksiniz» diyor. Evdekileri asker gibi sıraya diziyor. Selâma durduruyor.

Doktor omuzlarını kaldırıp indirdi:

— Bunların hepsi normal, dedi, çocuklar büyük rolü oynamasını severler. Gayet normal.

— Fakat mânasız şeyler söylüyor. Meselâ, Saraybumundan Haydarpaşaya, Beşiktaştan Üsküdara asma köprü kuracakmış.

— Bu da normal. Her vali, asma köprü kuramaz ama, bu hayali kurar. Endişe edilecek bir şey göremiyorum. Bunlar İstanbulun ezelî hayalleridir. Çocuğa da sirayet etmiş.

— Evet, Taksimden Beyazıda tünel açıyor.

— Bu da normal. Her vali bunları düşünmüştür.

— En fenası, eline çivi gibi sivri bir şey alıyor, herkesin üstüne yürüyor..

Doktor hayretle sordu:

— Neden?

— Bilhassa, sofrada şarap, bira veya rakı içen olursa, onların üstüne yürüyor.

— Sebebi? Şaka mı?

— Hayır, «Bel kemiğinden su alacağım» diye tutturuyor.

Doktor, başını önüne eğdi. Bunu beğenmemişti galiba.

— Sonra? dedi.

— Bazan gidip çiviyi içki içenlerin beline batırıyor.

— Hımmm...

— Dahası var.

— Nedir?

Başımı salladım:

— Son zamanlarda acayip bir huy daha peydaladı. Elinden fırça düşmüyor.

— Ne fırçası?

— Badana fırçasına benziyen kocaman bir şey.

— Eyy?...

Heyecanlanarak anlattım:

— Evde ne kadar kapı, duvar, çerçeve varsa hepsini sarıya boyamak istiyor.

Doktor da heyecanlandı:

— Aman!.

— Evet, bizim haberimiz olmadan evvelâ koridorları, sandık odasını ve yemek odasının bir kısmını boyamış. Fırçayı elinden almak istersek kıyametleri koparıyor. Gece, herkes uyurken yatağından kalkıyor, boyamağa başlıyor. Görseniz, evin içi safra kesesine döndü. Safralarımız kabarıyor.

— Garip şey!

— Çok garip. Artık bu da normal sayılamaz değil mi?

— Görülmemiş bir şey. Biraz nasihat etmediniz mi?

— Dinlemiyor. Geçen gece, yine kaberimiz olmadan, piyanoyu sarıya boyamış. O canım Alman piyanosu mahvoldu.

Doktor başını salladı.

— Evet, dedi, artık bu kadarı çocuk hayalini ve eğlencesini de aşar. Siz onu bana bir getiriniz de göreyim!

Çekirge



— Bizim hanım mayoluk kumaş istiyordu, acaba kaç metre alsam?
— Aaa, mayo içinse beş altı santim yeter!...

Bir Gaf!

Nurullah Ataç bir zamanlar bir mecmuanın başında bulunuyordu. Mecmuanın yazı işlerini idare eden adam, son derece cahil ve ukalâ bir kimseydi. Yalnız, şöhretlere karşı büyük bir hürmet beslerdi. Bir gün Nurullah Ataç, yazdığı bir makalede Vatan şairi Namık Kemal'i tenkit etmişti. Ertesi gün, yazı işleri müdürü şöyle bir mektup aldı:

«Muhterem Cavit Beyefendi;

Mecmuanızı zevkle takibederim. Ne de olsa edebiyat ve sanatın en şöhretli imzalarını toplamış, en değerli yazıları bir araya getirmiş bulunuyorsunuz. Ancak, son nüshada Nurullah Ataç imzalı bir makaleyle benim eserlerim tenkit edilmiş. Kızıl Sultanla vatan uğruna yaptığım mücadeleleri bugün mektep çocukları dahi bilir ve nâçiz değerimi takdir ederken, bana semt komşusu olduğunu unutmadığım bir zatın mecmuasında böyle cahilâne tenkitlere hedef olmağı bir türlü şanıma yediremedim. İnşallah bir iki gün sonra bunun hesabını bizzat sizden sormağa geleceğim. O zaman daha yakından tanışmış oluruz.

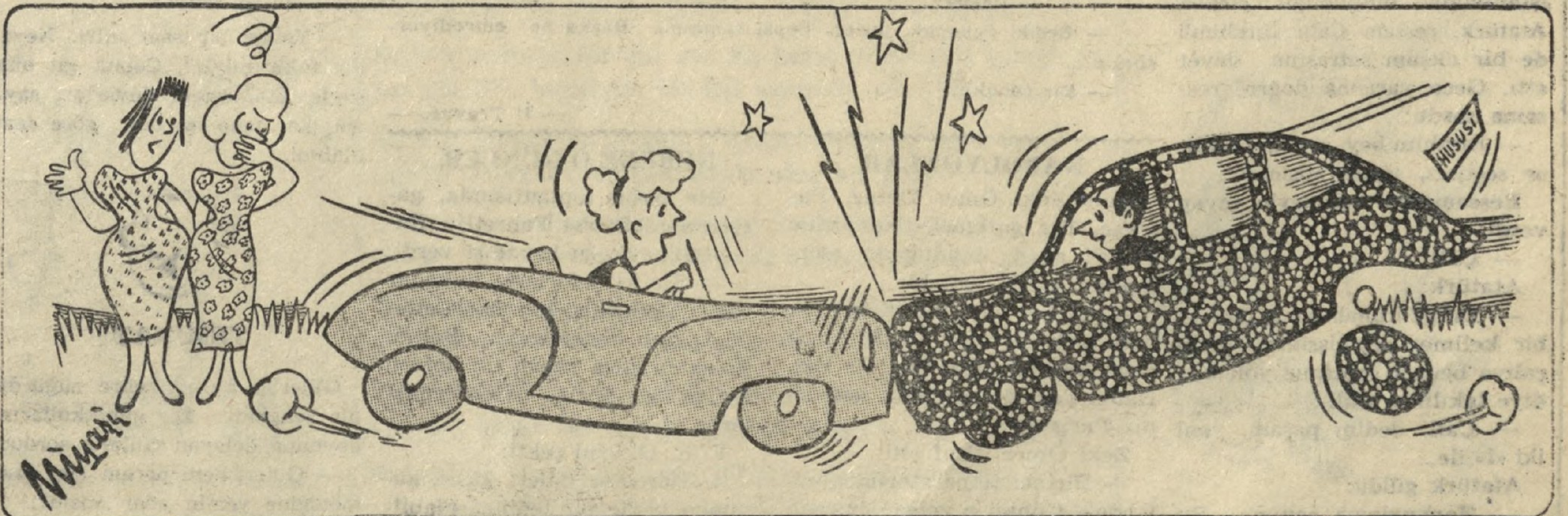
İmza: Kemal»

Ertesi gün Nurullah Ataç mecmuaya gelince: «Yazı işleri müdürü seni istiyor, ateş püskürüyor, dediler. Nurullah derhal müdürün odasına girdi.

— Nurullah bey, son sayıda Namık Kemal'i tenkit eden yazıyı siz mi yazdınız?

— Evet...

— Önümüzdeki sayıda derhal bir açıklama yazıp Kemal beyefendiyi methetmezseniz bir daha bu müesseseye ayak atamazsınız. Kendileri hem çok değerli bir zattır, hem de semt komşumdur. Birkaç güne kadar da idarehaneye şeref verecekler! Ona göre davranın...



— Deli midirler, nedir?. Bunlar kadar moda meraklısı görmedim!...

VARYETE

HASSAS KÖPEK

Refi' Cevat Ulunay, bermutad meydanı boş bulmuş, atıyordu:

— Benim köpek öyle hassastır ki, sade av hayvanını keşfetmekle kalmaz, av eti yiyenleri bile tanıyıp seçer...

— Üstad, insaf yahu. Bu kadar da atma... dediler. Ulunay:

— Ne zaman isterseniz denemeye hazırım, cevabını verdi.

Mesele eğlenceli bir şekil alıyordu. Üstad köpeğini çağırdı. Bahse tutuşanlarla beraber asfalta indi. Kalabalığa karıştılar. Köpek birdenbire, gelip geçenlerden birinin peşine takıldı. Ulunay muzaffer bir eda ile arkadaşlarına bakarak tanımadığı adamın yanına sokuldu:

— Affedersiniz efendim, dedi, bir meseleden dolayı sizi rahatsız ediyorum. Hiç bugün veya dün av eti yediniz mi?

Adamcağız neye uğradığını anlıyamamıştı. Sadece:

— Yooo... dedi. Bu sefer gülme sırası arkadaşlarına geliyordu. Ulunay mahcubiyetle ellerini uğuşturdu:

— Özür dilerim efendim. Bendeniz Refi' Cevat. Kiminle şerefyab oluyorum?

Adam, adını ve soyadını söyleyince, Ulunay sadece arkadaşlarına baktı:

— Duydunuz ya? dedi, Adamın adı Abdi, soyadı da Çulluk'muş...



TABİÎ

Soyadı kanunu yeni çıkmıştı. İstanbulda bulunduğu sırada Atatürk, ressam Çallı İbrahim'i de bir akşam sofrasına davet etti. Gece yarısına doğru, ressama sordu:

— İbrahim bey, soyadı olarak ne seçtiniz, söyler misiniz?

Ressam tek kelimeyle cevap verdi:

— Çallı...

Atatürk:

— Estağfurullah ama, acayip bir kelime seçmişsiniz. Sizin çalıya benzer tarafınız yok ki... diye takılınca Çallı:

— Çallı dedim paşam, yani iki «l» ile...

Atatürk güldü:

— Farkındayız canım... Bu kadar içtikten sonra nasıl olsa peltek konuşacaksınız...

ÇOK ŞÜKÜR

Hânende Necmi Riza, tanıdıklarından birinin kızının nikâhına davetliydi. Kız da, oğlan da İstanbulun en zengin ve en tanınmış ailelerine mensuptular. Nikâh dairesi ise, inadına, hap kutusu kadar bir yerdi ve davetli kalabalığı, sokaklara taşmış, upuzun bir kuyruk teşkil etmişti. Nihayet sıra Necmi Rıza'ya gelip de üstad içeri girebildiği zaman iş işten geçmiş, nikâh kıyılmış, hattâ nikâhlılar davetlilerden çoğunun tebriklerini kabul etmiştiler. Necmi Riza, damadın elini sıkarken bir «oooh» çekti:

— Oooh.. çok şükür...

Damat sordu:

— Neye şükrediyorsunuz üstad?

Üstad boynunu büktü:

— Nikâh şekeri yerine az daha lohusa şerbetine kalacaktım da, ona şükrediyorum!



— Beşik, oyuncak, puset.. hepsi tamam... Başka ne emrediyorsunuz?..

— Bir çocuk!...

— İl Travaso —

NAPOLYONLAR

Şair Zeki Ömer Defne, Paris'te. Bir gazeteci, kendisine Paris'i nasıl bulduğunu sorduktan sonra dedi ki:

— Açıkça söyleyin. Şehre ilk defa geliyorsunuz. Eski hali hakkında da elbet bilginiz var. Hangi devirde yaşamak isterdiniz Paris'te?

Zeki Ömer itiraf etti:

— Birinci İmparatorluk devrinde... Çünkü o zaman burada kendini Napolyon zanneden tek bir adam vardı...

NEREDE O GÜNLER...

Bir basın toplantısında, gazetecilerden biri Fahrettin Kerim Gökay'a şu havadisi verdi:

— Siz ki şoförlerle bukadar yakın ilgilisiniz, her hareketlerini takib edersiniz... Bakın, Roma'da kaza yapan bir şoförü yaraladığı kızla evlendirmişler...

F. K. G. içini çekti:

— Nerde o günler... dedi, kanunen böyle bir tedbir alabilseydik kazalar yarıdan fazla azalırdı...

ARASIRA...

Kadınları Koruma Derneğinden genç bir bayan, on senedir kocası tarafından terkedilen fakir bir kadını yoklamaya gitmişti. Etrafını beş küçük çocuğun sarmış olduğunu görünce, hayretle sordu:

— Bunlar çocukların mı?.

— Evet..

— Tabii bunlar, seni terkeden kocandan değil..

— Hayır, ondan...

— O halde, o seni terketmemiş.

— Hayır, tekretti, fakat özür dilemek için arasıra geliyor!..



İHTİSAS

İzzet Melih Devrim'in kadınlık dünyasında ihtisası malûmdur. Bir gün, yakın dostlarından çapkınlığiyle meşhur biri, İzzet Melihi yolda yakaladı:

— Aman, dedi, bana bir akıl öğret... Karım son zamanlarda sadakatsizliğimden şüphelenmeğe başladı, itimadını kaybettim...

İzzet Melih akıl öğretti:

— Dikkat et birader.. Kadınların itimadı sui-istimal edilebilir, ama itimatsızlıkları suiistimale gelmez!..



DUVAR SAATİ

Harp zengininin oğlu, babasına:

— Babacığım, bize bir duvar saati almanı istiyor.

— Yalnız bir saat mi?!. Neye, biz fakir miyiz?. Çabuk git ona söyle. Evimizdeki duvarları saysın, kaç tane ise ona göre saat alalım!.



TEMİNAT

Güler'in âşıkı çehre züğürdü bir zengindi. Bir gün. kollarını boynuna dolayan Güler'e sordu:

— Güler, beni param için sevmediğine yemin eder misin?.

Güzel kız, saflıkla sordu:

— Edersem ne verirsin?!...



— Allah bağışlasın, oğlunuz kız gibi...
— Maşallah sizin kızınız da erkek gibi!..

İtiraz...

Mahkemede bir dâva görülüyordu. Savcı, gayet güzel bir kadın olan şahide dönerek, kibar ve nazik bir tavırla sordu:

— Evvelki ve dünkü gece, nerede olduğunuzu biliyoruz. Şimdi de bu gece nerede bulunacağınızı öğrenmek istiyoruz?..

Genç avukat, telâşla yargıca döndü;

— Sayın yargıç, bu suale itiraz ediyorum.

— Neden?.

— Çünkü şahide ayni suali ben de soracaktım!..



— Alloo!.. Bendeniz «Hür erkekler derneği» başkanı Aslan Kazak!...

FİSKELER

Olur bir gün

«Bu meclis böyle kalmaz mestler, mahmur olur bir gün!»
Karîn-i devlet-ü ikbal olanlar dûr olur bir gün!

Habersizken henüz dün cümle âlem iktidarından,
Meğer bir gizli cevhermiş, denir, meşhur olur bir gün!

Sanırsın Dış Bakandır, âşinalardan selâm almaz,
Fuat-âsâ makamından bakar mağrur olur bir gün!

Bugün meçhul olanlar yükselir tâ evc-i ikbâle,
Bugün me'yus olanlar şâdolur, mesrur olur bir gün!

Bugün sırtında bir çul var ki, hattâ setr-i ayb etmez,
Bu âdi çul, bakarsın, hil'at-i sammur olur bir gün!

Şu kör kandil mi irfanın? Adam aldırma, talih bu!
Işıklar neşreder, avîze-i billûr olur bir gün.

Salınsın serv-kametler, hemen fırsat bu fırsattır,
Çöker bin bir cefa, bin bir belâ kanbur olur bir gün!

Tevazudan nasip almış olanlar, bîvefalardan
Şikâyet eylemez elbet.. fakat mecbur olur bir gün!

Maişet derdi yoktur, çünkü bolluk var, diyen kim se,
İşallah, başka bir şeydik demem, memur olur bir gün!

Bu dünya devr-i daimdir, bilirsin sen de ey Fiske,
«Bu meclis böyle kalmaz mestler, mahmur olur bir gün!»

FİSKE

Fark...

İsmail Hakkı Baltacıoğlu, bir gün merhum Atatürk'ün meclisinde bulunuyordu. Ata, içire içire terbiyeciyi sarhoş ettikten sonra sordu:

— Samimi söyle, sen mi daha büyüksün, ben mi daha büyük adamım?

Uzun İsmail Hakkı, meşhur medenî cesaretine kavuşmuştu:

— Ben daha büyüğüm paşam! dedi.

Herkes tısss!. Mustafa Kemal, sükûnunu bozmadı:

— Uzunum demek istiyor! dedi.



— Şu güzellik müsabakasında kim kazanacak dersin?
— Tertip eden gazete!...

HİKAYE

Yem!



— İki yataklı bir oda istiyorum...
— Oooo.. Demek evlisiniz!...

Recai bu sene yazı Büyükadada geçirmeye karar vermişti. Babasından kalan milyonluk sermayenin bir kısmiyle ihracat - ithalât işlerini devam ettirirken bir kısmını kediye yüklemekle meşğul olan bir delikanlı için böyle bir karar vermek herhalde pek zor olmasa gerek. Sizin, bizim gibi, başını bir çatı altına sokabilmek için belediyenin ucuz evlerini bekleyip günleri sayacak zavallılardan değil ki, ev sahibinin bir evi varsa, parası bol kiracının binbir evi vardır. Bizim Reçai de, Adanın en güzel köşkünü tutmak üzere, Nisan ortasında bir gün, yola çıktı.

Kendisine bir ev simsarı tavsiye etmişlerdi; gidip onu buldu... ve simsar, Adanın en güzel evi diye onu külüstür, ahşap bir viraneye götürdü.

— «Dışarıdan görünüşü pek can alıcı değildir ama, pasam, içerisi cennettir» diyordu.

Tokmağı iki kere vurulunca, âdeta bu sarsıntının tesiriyle kendiliğinden açılıveren bir kapıdan içeri girdiler. Recai, daha içeri adımını atar atmaz, hakikaten cennete girmiş gibi afalladı: Karşısında hûrilerden daha güzel, perilerden daha sevimli bir kız vardı:

— «Buyurun, efendim,» dedi ve simsarla Rumca bir şeyler konuştuktan sonra, öne düştü. Merdivenler o kadar haraptı ki, üç kişiyi birden çekemiyeceğini düşünen Recai, evvelâ kızın yukarı çıkmasını bekledi.

Geride kalmış olmalarından istifade ederek simsar, Recainin kulağına eğildi:

— «Evin kizi,» dedi. «Çok seker bir seydir.»

Recai, merdivenden yukarı, basamakların sallanışına adım uydurarak kırıta kırıta çıkan kızı arkasından seyrederken bunu şekere mi, yoksa lâtelokuma mı benzeteceğini bilemiyordu.

Üst kata çıktılar. Kız, kapısı açık duran küçük bir odayı, takdim eder gibi göstererek:

— «İste burasi,» dedi, «sizin oda. Yandaki da benim oda.» Sonra minimini bir kahkahayla; «Ama merak etmeyin, mösyö, ben fazla gürültü yapmaz. Sizi rahatsiz etmem... Manzarasi da «bakiniz.. nasil?»

22 Mayıs 52 Sayı 10 syf 12

Recai, pencereden dışarıdaki manzaraya bakacak halde değildi. Gözleri Rum dilberine takılıp kalmıştı. Bakışlarını, ağdaya düşmüş arı gibi, ondan bir türlü ayıramıyor, baktıkça bakacağı geliyordu.

Kız, hakikaten çok güzeldi. Beyaz teninin üzerinde iri siyah gözleri çok uzaklara kadar ümit ve vaad dolu idi. Dudakları öyle hoş bir penbelikteydi ki, bu penbeliğe ancak, buseden sonra ruju gidip tabiî rengine dönen kadın dudaklarında rastlanırdı... Ve bu dudakların insana en tatlı kelimeleri fısıldamağa hazırlanmış gibi bir hali vardı. Hele vücudü! Venüsü yapan eski Yunanlı heykeltraş bunu görse, muhakkak ki, o canım heykeli kırardı.

Recai, bu canlı san'at âbidesi karşısında estetik ve köstetik duygu ve düşüncelerle meşgulken, simsar da pencerenin iki kanadını ardına kadar açmış, «Manzarasina doyum olmaz...» diyordu.

Recai tenezzülen şöyle pencereden dışarıya bir göz atarak: «Evet,» dedi, «manzarası hakikaten çok hoş.».

— «Ne diyorsunuz, pasam, bu manzara baska yerde bulunur?»

Recai: «Bulunmaz,» dedi ve Adanın en güzel köşkünü tutmaya gitmişken, aşağı yukarı o kadar bir paraya kıyarak, sırf Rum dilberinin kara gözleri için, o bir tek odayı tuttu. Pey verdi, söz aldı, kızın elini sıktı, ayrıldı.

★

Bir hafta kadar sonra idi. Odasına yerleşmek üzere Adaya gidiyordu. Vapurda bir arkadaşına rastladı.

Arkadaşı sordu:

— «Nereye?»

— «Büyükadaya.»

— «Ev mi tuttun yoksa?»

— «Evet.»

— «Aman ne güzel! Bu yaz beraberiz desene!»

— «Sen de mi Adadasın?»

— «Evet, geçen hafta bir ev tuttum, havaların ısınmasını bekliyordum...»

Oradan, buradan konuştular. Nihayet Adaya geldiler. İskeleden yukarı doğru çıkarlarken Recai, arkadaşının kolunu tuttu ve kulağına eğildi:

— «Bak, karşıdan bir kız geliyor, Tevfik. Kırmızı entarili. Başında beyaz şapka var. Gördün mü?»

— «Gördüm, ne var?»

— «Benim ev sahibinin kızı!»

Tevfik, bir yandan şaşkınlık, bir yandan sevinçle haykırdı:

— «Ne diyorsun? Demek ayni evdeyiz!»

— «Ayni evde miyiz?»

— Yaaa, öyle.. Bu kız benim ev sahibinin kızı.»

Recai şaşırmıştı:

— «Yanlışın olmasın?»

— «Ne münasebet! Bak, kız beni tanıdı bile...»

Marika, ikisini de tanımıştı. İkisine de ayrı ayrı gülümsiyerek selâm verdi ve geçti.

İki arkadaş kızın arkasından bakakalmışlardı.

Tevfik: «Ben seni Adada başlı başına bir ev tutmuşsundur sanıyordum,» dedi. «Demek sen de benim gibi, bir oda tuttun?»

— «Evet.»

— «İsabet! Tesadüfe bak, ikimiz de ayni eve düştük. E, bu yaz iyi eğleneceğiz, Recai! Ev sahibimizin kızı da çok güzel şey, doğrusu...»

Recainin biraz canı sıkılmışa benziyordu. Öyle ya, Marikaya bir ortak daha çıkmıştı. Hem sonra, söz aramızda, Recainin parası, pulu yerindeydi ama, Tevfik gibi züğürt olup onun kadar yakışık-

192

lı olmaya razıydı. Ayni evde böyle güzel bir delikanlı varken, Marika ona yüz verir miydi hiç?

— «Nereye gidiyorsun, yahu?»

Tevfik onu kolundan tutmuş, sol tarafa doğru çekiyordu. Recai ayak diredi:

— «Eve gitmiyor muyuz?»

— «Evet. Fakat bu taraftan gidilir de eve. Sen yolunu şaşırdın galiba.»

— «Ne münasebet! Asıl sen şaşırmışsın yolu. Sağdan gidip aşağı ineceğiz!»

Tevfik bir kahkaha attı.

— «Rum kızı senin aklını başından aldı galiba, azizim! Gel, buradan gideceğiz. Şu soldaki yokuştan yukarı...»

Diye biri sağa, biri sola çekiştirirken nihayet işi anladılar: Recai ile Tevfik'in tuttukları ev ayni değildi. O halde bu işte bir yanlışlık vardı: Marika, iki evden birinin kızı değildi ama, hangisinin?

★

İki kiracı bir evde Marikaya ortaklık edeceklerini düşünürlerken biri Adanın sahilinde, biri Adanın tepesinde kalmışlardı.

İki, üç gün sonra iskeledeki gazinolardan birinde buluştular.

Recai sordu:

— «Marika nasıl?»

— «Ben ne bileyim? Asıl senin bilmen lâzım.»

— «Neden?»

— «Bu işte bir yanlışlık var, azizim. Marika bizim ev sahibinin kızı değilmiş. Meğerse o gün oraya misafir gelmiş. Bana ev sahibinin kızı dediler. Sen görüyor musun?!»

Recai: «Yo,» dedi. «Anlaşılan bizim ev sahibinin de kızı değil. Taşındığımdanberi bir kere olsun görmedim.» Tevfik şaşırmıştı. Şöyle bir düşündü, işi anlar gibi oldu ve, nutuk söylemeğe hazırlanan bir hatip edasiyle elini kaldırarak: «Bize oyun oynadılar, azizim,» dedi, «O kız...»

Demeye kalmadı, karşıdan Marika göründü. Yanındaki de yabancı değildi: İkisinin de arkadaşı olan bir gençti.

Tevfik seslendi:

— «Hulki!»

Hulki, onları görünce, yanındaki kızdan müsaade istiyerek geldi, arkadaşlarının elini sıktı.

Recai sordu;

— «Kim o kız?»

— «Güzel değil mi?»

Tevfik'le Recai, başlarını sallıyarak, bir ağızdan cevap verdiler:

— «Evet, çok güzel! Yoksa...»

— «Yok canım, aramızda henüz bir şey yok. Tutacağım evin kızı imiş de, görmeye gidiyoruz...»

Recai ile Tevfik, işi bozmak istemediler. Yalnız, Hulki ile Marika uzaklaşır uzaklaşmaz, bir kahkaha salıverdiler.

★

Mayısın on beşini geçmiş, Adada ev tutma mevsimi sona ermişti. Simsar Aleko, bir gün Ada iskelesinden güzel bir kızı uğurlarken: «Hadi güle güle, Marika» diyordu. «Prinkipo'da artık is yok. Ama, Tarabyada mevsim daha yeni baslar!»

Gü - Ve



— Anne, babam bu kızı oyuncak sandı da: «Ne güzel bebek!» dedi...

AKSİ

Bir gün, hayranlarından bir genç hanım, şair Ahmet Haşim'e, şair için cevaplandırılması zor bir sual sordu:

— Sizin için, bir kadını sevmek ne ifade eder?

Şair, hiç düşünmeden cevap verdi:

— Bütün kadınları sevmenin tam aksini...

KEKELEMEK

Çamlıklar içinde, tenha bir yerde oturmuşlardı. Söz kekelemekten açılmıştı. Genç, yanındaki kıza:

— Hemşirem kekelediği zaman, onu susturmak için öperdim, dedi...

Güzel kız, çapkın bir neşeyle sordu:

— Do.. do.. doğru mu.. sö.. sö., söylüyorsunuz?.

ELBETTE ÖYLE...

Parti kongrelerinden birindeydi. Heyecanlı hatiplerden biri:

— Biz partimizin şerefi için mücadele ediyoruz. Sizse menfaat için savaşıyorsunuz, dedi. Halk arasından biri bağırdı:

— Tabii öyle... Herkes mahrum olduğu şey için mücadele eder!

VAY HAİN VAY!..

Genç kadın; kendisini muayene eden doktorun izahatını dinledikten sonra boynunu büktü:

— Vay hain vay!. Demek beni iddia ettiği gibi temiz ve plâtonik bir aşkla seviyormuş!.

Akbaba çok eğlenceli bir anket açtı. Bütün meşhur muharrirlere, şairlere, romancılara, sanatkârlara, profesörlere, avukatlara ve Üniversiteli gençlere soruyor:

En beğendiğiniz fıkra hangisidir?



Gelecek sayıdan itibaren neşre başlıyacağımız bir çok güzel fıkraları, en tanınmış şöhretlerimizin kendi ağızlarından dinliyeceksiniz..

Anketimize cevap verenlerden birkaç imza:

Peyami Safa, Vâ-Nû, Burhan Felek, Bedii Faik, Şevket Rado, Ercümend Ekrem Talu, Reşat Nuri Güntekin...

193



Âdem Baba

Âdem Babanın hikâyesini bilirsiniz: Allah onu ilk ve tek insan olarak yaratıp cennet bahçelerine salıvermiş. Cennetin nasıl yer olduğu da malûm: Rengârenk çiçekler, hevenk hevenk meyvalar, billûr gibi sular, kevser şarapları... Ye, iç, keyfine bak...

Fakat serde âdemlik var. Âdem Baba dilber dudağı gibi tatlı, lezzetli, yumuşacık meyvaları yer, billûr gibi sulardan, o biz fânilere nasip olmayan kevser şarabından içer, kuştüyünden pufla şilte gibi yumuşacık otlar üzerinde yan gelir yatarmış, lâkin yine de halinden memnun değilmiş.

Bir gün Tanrının huzuruna çıkıyor:

— **Yarabbi bana bir eğlence!»** diyor.

Tanrı, bu zavallı kuluna; ilâhî şefkatile bakıp acıyor ve nasihat ediyor:

— «Eğlenceyi ne yapacaksın, ya kulum?» diyor. «Koskoca cennet nene yetmiyor? Öteki mahlûklardan farklı olarak ben sana akıl, iz'an da verdim ki, tattığın nimetlerin zevkine daha iyi varıp haline şükredesin diye...»

Âdem Baba yine yalvarıyor, yakarıyor:

— «Yalnızlıktan canım sıkılıyor, Tanrım!» diyor. «Benim bir dert ortağına, bir can yoldaşına ihtiyacım var...»

Cenab-ı Hak, o kadar özene, bezene yarattığı mahlûkun, halinden hoşnutsuzluk getirişini bir türlü anlıyamıyor:

— «Nasıl olur!» diyor. «Nasıl olur da canın sıkılır? Ben seni mükemmel bir eser olarak yarattım. Hiç bir eksik tarafın yok...»

Âdem Baba, derin derin içini çekiyor:

— «Ah! Keşke..» diyor, «keşke beni eksik yaratsaydın da yanıma, dilimden anlayan, gönlümden anlayan, hattâ ne demek istediğimi gözümden anlayan bir insan verseydin...»

Allah, onun bu yalvarıp yakarmasına dayanamıyor:

— «Peki,» diyor, «madem öyle, senin vücudundan bir kemik alıp sana bir eş yaratacağım...»



— Yaz bakalım tahtaya....

— İl Travaso —



— Artık evlenmemize mâni kalmadı sevgilim.. Üniversiteyi bitiremedim.. İş buldum demektir!......

Ve dediğini yapıyor: Âdem'in kaburga kemiklerinden birini alıyor, Havva'yı halkediyor.

Ondan sonrası da malûm: Âdem'le Havva cennette tam bir cennet hayatı yaşıyorlar. Bir can iki olunca iki gönül bir oluyor, günleri ve geceleri sonsuz saadet içinde geçiyor. Fakat Allah, kullarını denemek için bir de şeytan yaratmıştır. Şeytan, Havva'nın halk edildiğini görünce, kendisine iyi bir yardımcı geldiğini düşünerek, seviniyor ve yılan şekline girip Havva'nın beynini kemirmeye başlıyor:

Cennette bir memnu meyva vardır. Allah Âdem'le Havva'ya: «Sakın buna el sürmeyin, dokunmayın, tadına bakalım demeyin» diye tenbih etmiştir. Fakat yılan Havva'yı dürtüyor, Havva Âdem'i kandırıyor. Memnu meyvanın tadına bakıyorlar. Allah da, bu âsi kullarının bohçalarını koltuklarına verip cennetten kapı dışarı ediyor, yeryüzüne atıyor.

★

Âdem'le Havva yeryüzüne indikleri için pek de üzülmüş değillerdi. Cennette türlü çeşit meyva varsa, dünyada yok muydu sanki? Bir kere memnu meyvayı da yemesini öğrenmişlerdi ya, alt tarafı onlara vız geliyordu. Kevser şarabı yokmuş, ne çıkar! Üzüm vardı ya, suyunu sıkıp içiyorlar ve aşkın verdiği sarhoşlukla sermest olup kendilerinden geçiyorlardı. Onlar incir ağacının gölgesinde sırtüstü uzanıp dinlenirlerken muhabbet kuşları cıvıl cıvıl ötüyor, kumrular hu çekiyorlardı.

Hasılı, hallerinden memnundular. Daha doğrusu, Havva'nın neşesine pâyan yoktu ama, Âdem Baba gittikçe durğunlaşıyordu. O eski coşkunluğu kalmamıştı. İştahtan kesilmişti. Havva ne zaman meyva yemek istese, Âdem: «Benim iştahım yok. Sen al ye!» diyordu. Fakat Havva, Âdem'i pek sevdiği gibi, onsuz hiç bir şey boğazından geçmiyordu. Her şeyi onunla paylaşmak, dünya nimetlerinin zevkini beraber çıkarmak istiyordu.

Bu hal bir müddet daha böyle devam etti. Havva artık iyiden iyiye şüphelenmeye başlamıştı.. Çünkü, kendisi yaratılmadan önce, Âdem'in cennette tek başına canının sıkıldığını ve Allah'tan kendsine bir eş istediğini biliyordu. Öyleyken, şimdi kocası ona eski sevgi ve ilgisini neden göstermiyordu? Kendisinden bıkmış mıydı yoksa?

Havva'nın bu şüphesinde hakkı vardı. Çünkü vaktiyle yalnızlıktan şikâyet etmiş olan Âdem Baba, şimdi yalnızlığa can atıyordu. Karısını mağarada bırakıp kendisi başını alıp gidiyor, saatlerce, hattâ bazan bir gün akşama kadar gelmiyordu.

«— Neredeydin?» diye sorduğu zaman da Âdem: «Ava çıktım» gibi beylik bir cevap veriyordu.

Halbuki, ekseriya elinde ölü bir kuşla dönüyordu. Bu kuşu öldürmek için mi koca bir gün akşama kadar dolaşmıştı?

★

Âdem'in yeni yeni peyda ettiği bu huylara mukabil Havva da bazı âdetler çıkarmıştı. Meselâ, akşam kocası, yine elinde dünden ölmüş, tünekten düşmüş, kolu kanadı kırık, başı önüne sarkık bir kuş olduğu halde, yorğun argın mağaraya döndüğü vakit, onu uzun uzun gözden geçiriyor, tepeden tırnağa şöyle bir süzüyordu.

— «Bugün ne yaptın? Nereye gittin? Ne gördün?» diye sorğuya çekiyor, aldığı cevaplara karşılık, mânalı mânalı: «Yaa, öyle mi?» diyor. pek inanmadığını belli etmeye çalışıyordu. Yani tıpkı bizim kadınların yaptıkları gibi,

Sonra bir âdet daha çıkarmıştı. Geceleri ayı postu üzerinde yatarlarken, kolunu Âdem'in boynuna atıyor, elini sırtında gezdirerek onu sözde okşuyordu.

Âdem karısının öteki huylarına pek değilse, bile, buna müthiş sinirleniyordu. Gıdıklanmak nedir bilmezken, şimdi onu da öğrenmişti. Karısının bu hallerine kızdığı halde, tam hiddetinin ortasında gıdıklanıp gülmeye başlıyordu. Halbuki hiddet esnasında birdenbire makaraları lâşka edip gülmek erkeğin şerefine yakışır mıydı?

★

Bir gün, artık tahammül edemedi. Havva yine kolunu boynuna almış, sırtını okşar gibi yaparken, ciddî bir tavırla şöyle bir dogrulup sordu:

— «Kuzum Allah aşkına, ne yapıyorsun sen böyle?»

Havva, kadınların insanı deli eden o acayip naziyle cevap verdı:

— «Hiç!»

— «Nasıl hiç? Vazgeç bundan!»

— «Neye?»

— «Neyesi var mı? Gıdıklanıyorum, ayol! Doğru söyle, neye yapıyorsun bunu?»

Havva, yine kadınlara has olduğu gibi, erkeği böyle âciz ve yalvarır gibi görmekten memnun bir halde, mânalı mânalı gülümsedi:

— «Kaburgalarını sayıyorum,» dedi.

— «Kaburgalarımı mı sayıyorsun?»

— «Evet.»

— «Saymağa ne lüzum var, biliyorsun ki, bir tarafımda on, iki, öbür tarafımda on bir. Birini verdim, Allah bana seni halketti...»

Havva bu sefer acı acı gülümsedi;

— «Biliyorum,» dedi. «Bunu bildiğim için sayıyorum zaten. Olur a, benden bıkmışsındır, kaburga kemiklerinden birini daha verirsin, kendine bir kadın daha yaptırırsın... Zorluğu mu var?»

Rivayete göre, bunu da yine Havvaya şeytan söyletmiştir ve Âdem, yine Havva'dan aldığı akılla, kaburga kemiklerini bozdurup bozdurup keyfine harcamıştır!..

Vir-Gül

Pazar Felâketi

(7 nci sayfadan devam)

açık saçık romana başlamadı ki, alay edelim!

Derken... kapıda bir otomobil durdu. İçinden bir hanımla bir bey indiler. Bize doğru geldiklerine göre bir diyecekleri var.

— Buyurun efendim?

— Efendim bu bitişiğinizdeki köşk satılıkmış... Gezebilir miyiz?

Bahçede, önümde daktilo makinesile görünce zahir beni tellâl sandılar (yani emlâk tellâlı). Gülümsedim:

— O köşk bizim değil ki......

Bey, bir şehir meclisi âzası azametile söze karıştı:

— Sizin olmadığı belli zaten. Ama...

— Nereden belli beyefendi?

— Sizin olsaydı onun bahçesinde otururdunuz. Ondan belli. Yalnız gezdirmek için sizi sağlık vermişler... Sizinle görüşmemizi söylemişler hanıma......

İçimden, Osman Bölükbaşı tarzında bir iltifat geçti. Kalktım. Âlemin evini, tanımadığım insanlara gezdireceğim. Kapı açıktı. Girdik.

— Burası birinci kat!

Hanım burnunu kıvırdı:

— Aman ne havasız! Ne loş, ne karanlık!...

Bey homurdandı; ,

— Berbat...... Felâket.. Burada nasıl oturulur?

Yutkundum ama, ses etmedim. İçimden «ben size gösteririm!» dedim.

— Burası ikinci kat!

Hanım:

— Aman ne havalı... Fazla cereyan var... Fazla ışıklı...

Bey:

— Yazık...... Bakımsız... Zevksiz... Tatsız...

— Efendim, dedim, havası iyidir, cereyan tehlikeli değildir.. Pancurları, camları kaparsanız cereyan kalmaz. Hem bundan o kadar korkmayın. Bugün her şey cereyan üzerine kuruluyor. Fikir hürriyeti bir cereyandır. Grev hakkının kabulü da sadece bir cereyandan ibarettir. Turancılık cereyanı henüz ayakta. Kızıl cereyan müstesna, her türlü cereyanın memlekete faydası dokunabilir, yerine göre...

Kadın, kocasını dürttü. Telâşla teşekkür ettiler. Bahçeye indik. Bey sordu:

— Ne istiyorlar?

— Demokrasinin tahakkukunu! dedim. Muhalifleri sormuyor musunuz?

Adam ciddiyetle cevap verdi:

— Hayır, muvafıkları soruyorum.

— Ha... Onlar da muhalefetin tahakkukunu istiyorlar...

Kadın söze karıştı:

— Affedersiniz ama, size lâf anlatmak hayli zor. Fiyat ne istiyorlar, fiyat?,.

— Eve mi?. Bilmem!..

— Nasıl bilmezsiniz?

— Bilmem basbayağı. Ev sahibini tanımam. O da beni tanımaz.. Size herhalde başka birini tavsiye etmiştir.

— E, gezdirdiniz ama......

— Doktor gelinciye kadar vakit geçsin diye gezdirdim. Kapı da açıktı. Anlaşılan evdeki bahçıvan dışarı çıkmış olacak...

— Ben de doktorum... Sizi muayene edeyim...

— Yaa?. Ama ben aile doktorumu bekliyorum. Şükrü Hazım beyi!...

Deyince, kadın, kocasının kolunu bir daha dürttü. İkisi birden, hâlâ kendilerini bekliyen taksiye bindiler. Ben de yazımın başına döndüm. Fakat heyhat... İlham perisinin kanatları toz toprak



— Bey evde mi?.
— Evde...
— Öyleyse sonra gelirimı...

195



Cazbant Şefi

Yeni açılan «Yeşil başlı Ördek» paviyonunun sahibi bay Cevdet, hırsından kabına sığamıyor, kocaman göbeğini sallaya sallaya odasında durmadan geziniyordu. «Çılgın câz» orkestrasının meşhur şefi rakip gazino ile bir anlaşma yapmış ve birdenbire ondan ayrılmıştı. Hemen hemen bütün sermayesini koyduğu bu işin gümbürtüye gideceğini düşünen patron, çileden çıkıyordu. O geceyi gala gecesi diye ilân etmişler, bir çok da sürprizler hazırlamışlardı. Bay Cevdet derhal telefona yapıştı. Ortağı Kevorku aradı ve derdini yandı. Ne yapıp yapıp bir caz şefi bulmasını söyledi.

Atilâ Amerikada bir kaç sene cazla uğraştıktan ve bir hayli de muvaffakiyet kazandıktan sonra, İstanbula gelmiş, genç ve güzel bir kızla evlenmişti. Fakat nedense bu evlilik hayatı ona yaramıyordu. Bambaşka ahlâkta bir adam olmuştu. Her girdiği yerde bir haftadan fazla kalamıyor, kavga, döğüş, kapıdışarı ediliyordu. Eve dönünce de bütün hırsını karısından çıkarıyordu. Uzun zaman danberi işsizdi. Bu yüzden evde dırıltı eksik olmuyordu. Karısı her dakika bir çalgıcı ile evlenmenin ne büyük bir hata olduğunu yüzüne vuruyordu. O gün yine Melâhatin sinirleri üstündeydi.

— Bıktım artık, böyle miskin miskin evde oturup senin asık suratını görmekten. Teyzeme kadar gidip hava alacağım. Ne haliniz varsa görün. Dedikten sonra kapıyı vurup evden çıktı.

Atilâ çok kıskançtı. Hiddetinden deliye döndü. Karısından şüphe ediyordu. Sonra kendisi gibi genç, güzel bir adamın karısı tarafından aldatılamıyacağını düşünerek biraz sükûnet buldu. Bir sigara yaktı ve arka üstü divana uzandı.

Kapı çalınıyordu:

— Bay Atilâ siz misiniz?

— Evet.

— Amerikadan gelen.

— Evet.

— Bu gece viskisile falan mükemmel bir ziyafet. Üstelik de yüz elli lira kazanmak ister misiniz?

— Ne münasebetle?.

— Yeşil başlı ördek» paviyonunda caz idare edeceksiniz.

— Ne kadar zaman için?

— Yalnız bir gece.

— Pekâlâ.

— Bu akşam saat onda geliniz. Frak giymeniz şart.

Atilâ sabırsızlıkla karısının dönmesini bekledi. Melâhat gelmedi. Saat ilerliyordu. Frağını çoktan satmıştı. Komşusundan rica etti. Fakat frağın sahibi iriyarı şişman bir adamdı. Atilâ dolapta şef değneğini aradı. Onu da bulamadı. Biraz dikkat edince, beş yaşındaki oğlu Demirin onunla koridorda çenber çevirdiğini gördü. Zaten cinleri başına toplanan Atilâ, bütün hıncını küçükten çıkardı. Oğlana şiddetli bir tokat yerleştirdikten sonra değneğini aldı ve evden fırladı.

★

«Yeşil başlı Ördek» paviyonunun patronu yeni caz şefini sabırsızlıkla bekliyordu. Atilâ üzerinde kolları parmaklarına kadar inen ceketi, bacaklarının etrafında boşalmış yelken gibi sallanan pantalonu, ayaklarını sıkan ruğan pabuçların yüzüne verdiği muztarip ifade ile ortaya çıkınca, az kaldı patronun yüreğine iniyordu. Atilâ coşkun Şanbaları cenaze marşı gibi idare ediyor, kolunu kımıldatmağa üşeniyordu. Uzaktan içi kan ağlayarak bu manzarayı seyreden patron, birdenbire caz şefinin canlandığını gördü. Atilâ yerinde duramıyor, bir taraftan öbür tarafa koşuyor, eğiliyor, kıvranıyor, ayaklarının ucuna basarak uçar gibi hareketlerle havada değneğini sallıyordu. Muzisyenler coşmuş, halk coşmuş, salonda neşe son haddini bulmuştu. Atilâyı böyle yerinde duramaz bir hale getiren hangi mucizeydi acaba? Adamcağız karısı Melâhati başka birinin kolları arasında gülümsiyerek dans ederken görünce çılgına dönmüştü. Ayaklarını sıkan ruğan pabuçların içine çökerttiği acı, üstelik bir de kıskançlığın verdiği hırs, onu çileden çıkartmıştı. İkide bir acayip seslerle değneğini sallaya sallaya çiftlerin arasına atılıyor ve Melâhata doğru hücum ediyordu. Ahalinin kahkahalarla gülüp coştuğunu gören patron koca göbeğini fıkırdatarak;

— Görülmemiş şey yahu! Bu ne müthiş caz şefi! Yaman adam. Kaçırmağa gelmez. Ayda bin lira bütün mevsim için angaje ediyorum, diye söylendi.

★

Atilâ meşhur olmuştu. Şehrin tanınmış gazinoları, paviyonları onun peşinden koşuyor, yalvarıyorlardı. Caz şefi karısiyle de barıştı. Kıskançlık ve hırsla yaptığı hareketleri şimdi sanat eseri olarak tekrarlıyordu. Karısı onun zaman zaman gevşediğini görünce içinden:

— Onu tekrar aldatmalıyım, diye düşünüyordu.

Ayşe Eriş



Telefonla sipariş!

Kadın, telefona koşar:

— Alo.. Burası Yavuz beyin evi. Çabuk bize bir kilo kıyma gönderin..

— Bizde kıyma yoktur bayan.

— Peki... şey... bize o kadar pirzola gönderin bari..

— Bizde pirzola bulunmaz..

— O halde iki kilo şiş kebaplık olsun.

— Maalesef, o da yok.. sayın bayan.

— Öyle ise ne olursa olsun bir kiloluk et, çabuk gönderin!.

— Bayan, bizde et namına bir şey yoktur.

— Nasıl olur.. orası bizim kasap Hasan efendinin dükkânı değil mi?.

— Hayır, bayan, yanlış. Burası mezarlık işleri dairesi......

— Mezarlık işleri mi?. O halde çabuk bize bir cenaze arabası gönderin, açlıktan öldüğümüzün resmidir...

Nesine?

Bakın, bu biraz fazla! Her memlekette kötü adamlar olur. Kötülüklerinin cezasını çekerler, mesele biter. Ama, dürüstlüğü gerekenler, memleketin şerefine dokunacak milletler arası işlerde bunu yaparlarsa biraz fazla olur.. Daha geçenlerde bir sporcumuz, saat çaldı. Fenamıza gitmedi değil! Spor gibi dürüstlüğü şart olan bir işte hırsızlık hiç yakışık almadı. Hele bu hırsızlığın Türkiyeyi temsil eden Türk güreşçilerinden birinin bir yabancı memlekette yapması, büsbütün fena. Şimdi de Unesco'nun Türkiye millî komitesi mutemedi 78 bin lira çalıp Parise kaçmış! Unesco!. Türkiye millî komitesi!.. Mutemet!.. Yook, bu artık fazla! Fazladan fazla!.

Ben Ulus gazetesinin yerinde olsam, haksız yere, idare meclisi âzalığına seçilenlere sataşacağıma buna sataşırdım. Halk Partisi de iktidara gelse, idare meclisi âzalıklarına kendinden olanları kayıracağına şüphe yok. Ama, Unesco'nun Türkiye millî komitesi mütemetliğine neden böyle birini getirmeli!

— Huyunu bilmiyorduk?

Mu diyecekler... Bir mutemedin, huyuna itimat edilmezse, nesine itimat edilir? Bunlar, mutemedin mânasını mı bilmiyorlar yoksa?

196



DÜNYA Karikatürleri





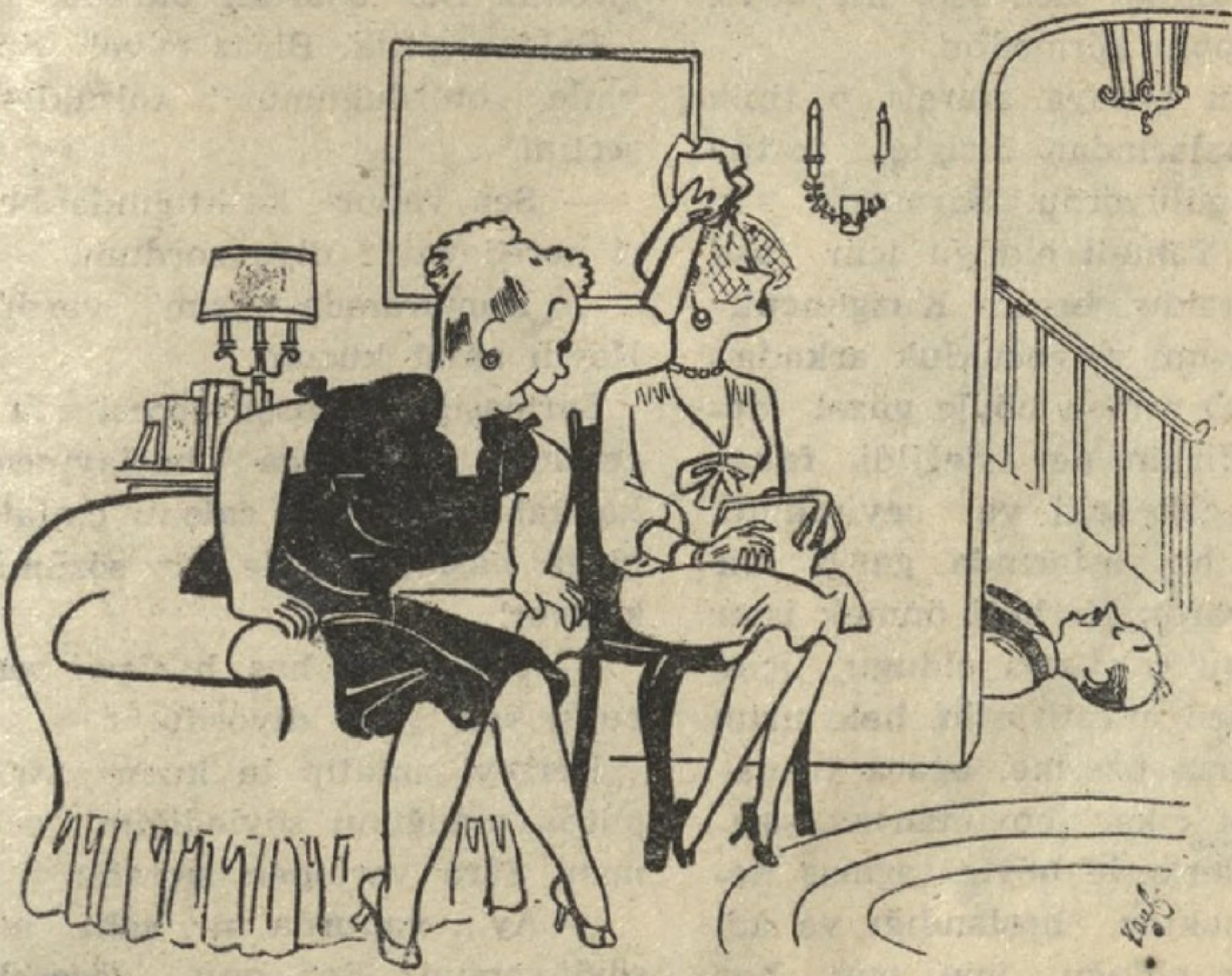
Haydut — Bay komiser, bir kayıbınız var mı?..

— İci Paris —



— Garson, çorbada saç var!...

— Le Rire —



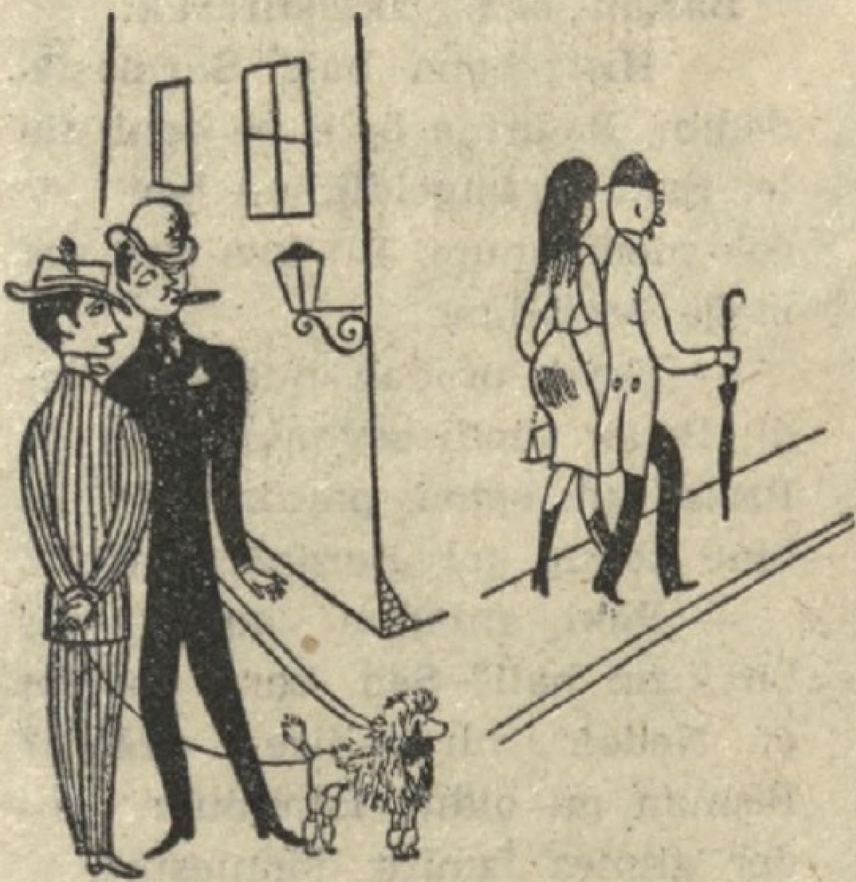
— Oooh, çok şükür, Vizon kürküm geldi!...

— Esquire —



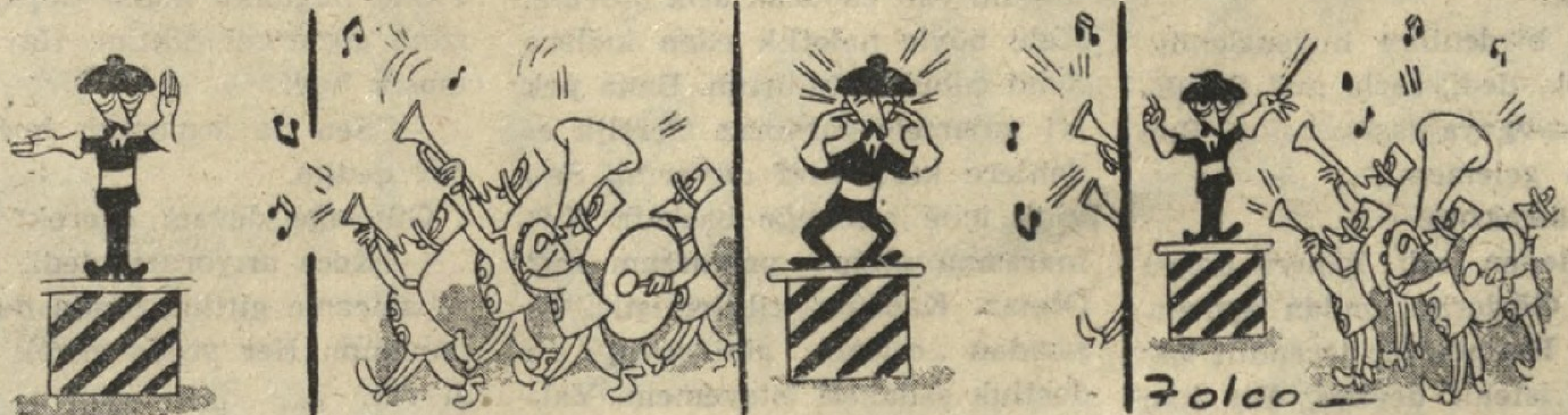
— Allah, Allah, bütün erkekler şu sıska kızın çiçeğine koşuyor!...

— İci Paris —



— Fevkalâde kız...
— Nesi fevkalâde kuzum?
— Babasından yiyeceği miras!..

— Men Only —



İşaret memuru: Orkestra şefi!...

— İl Travaso —

197

BİR YILBAŞI GECESİ

AKBABA'NIN ROMANI: 10

Yazan: Fuat SAYGUN

Taklidini yaparak:

— «Katiyen», dedim, neden sev gilim?

Birdenbire resmî bir tavır takınarak:

— Rica ederim, dedi. Benimle bu şekilde konuşmayınız.

Hoppala!.. Sanki bütün yaptıklarına pişman olmuştu. Elinden gelse kendini denize atıp, yüze yüze İzmire dönecekti. Ne oldu bu k'za yadu? Viski de yaramadı..

Başımı önüme eğerek mırıldandım:

— Anlamıyorum.

Sevin düşünceliydi. Yüksek iskemleden inmek ister gibi bir hareket yaptı:

— Müsaade eder misiniz, dedi, ben Hulûsi beyi bir görüp geleyim.

— Hulûsi bey kim?

— Demin buradan geçen adam. Babamın arkadaşı.

— Görüp de ne yapacaksınız?

-- Bir şey söylemek istiyorum ona.

— Benden gizli mi?

— Hayır... Fakat... Asıl... amcama bir haber göndermek istiyorum.

— Ne haberi? Selâm mı göndereceksin?

— Selâm değil... Bir şey...

Sevin'in caymak üzere olduğunu sezdim. İstanbula gider gitmez İzmire dönmek için bahaneler icat edecekti. Yahut bütün bu numaraları bende arzuyu tahrik için yapıyordu. İskemleden inmek üzereydi:

Elini tuttum:

— Çocukluk etme, Sevin, dedim. Biraz düşün. Amcana haber yollamaktan ne çıkacak? Vaz geçiyor, İzmire dönmek istiyorsan dönersin. Fakat bir anın hisleriyle hareket etme. Dur bakalım.

— Bırak elimi lütfen.

— Ne söyliyeceksin gidip.

— Hiç. Bırak lütfen..

— Bırakmam. Söyle de ondan sonra git.

Sevin birdenbire huysuzlandı:

— Oo!.. dedi, zorla mı? Şimdiden mi kavgaya başlıyacağız? Ben hiç zora gelemem.

Elini bıraktım.

İskemleden indi, kapıya doğru yürüdü. Gözlerimi ondan ayırmıyordum. Halinde bir tereddüt vardı. Pek istekli değildi. Bir kaç adım sonra durdu. Geriye döndü ve yanıma geldi.

İskemleye tekrar oturduktan sonra dedi ki:

— Cesaret edemedim. Utandım.

— Tabiî canım, herkese her şeyi söylemek doğru mu?

Viskisini bitirdi. Gözleri parlıyordu. Galiba keyfi yerine gelmek üzereydi. Ben onu biraz oyalamak için:

— Haydi vapuru gezelim, dedim.

Salondan çıktık. Epey yürüdük. Güğertelerden birinin kapısı önüne gelince, Sevin, birdenbire:

— Ben kamarama gideceğim, dedi.

Sesi öfkeliydi. Yüzünde şimşekler çakıyordu.

— Peki, götüreyim seni, dedim.

— Hayır, hayır, ben kendim giderim.

Birdenbire arkasını döndü ve yürüyüp gitti. Olduğum yerde kaldım. Onun bu huysuzluğuna mâna veremiyordum. Vapur tuttu desem, değil. Dışarıda deniz süt gibi. Bu kızın içindeki fırtına ile münasebeti yok. Bu maceraya atıldığına pişman oldu desem, değil. Bana hücum etmeğe ne hakkı var? Kendi istedi. Projeyi yapan o. Senelerdenberi bunu düşünmüş. Beni beğenmedi desem, değil. Vapurda tanışmadık. Beni daha evvelden tanıyor. Hem bütün bir ömür boyunca evli kalacak değiliz. Ben onun hayallerinin bir vasıtasıyım. Nedir öyleyse? Neye, kime kızdı? Anlamıyorum.

Güğerteye çıktım. Hava, Ocak ayının birinci gününde olduğumuza inandırmayacak kadar ılık ve tatlıydı. Akdenizin buğulu mavi enginlerine gözlerim daldı. İçimde belirsiz ve güzel heyecanlar vardı. Şezlongları kaldırmamış olsalardı, şurada uzanıp hayallere dalmak isterdim. Gidip demir parmaklığa karnımı dayadım ve denizi daha yakından seyretmeğe başladım.

Hay kâfir kız, şimdi yanımda olmalıydı. Adeta iki dakikada onu göreceğim geldi. Ne de pis huyum var, çabucak âşık olurum. Hele böyle naletlik eden kızlara daha çabuk tutulurum. Bana pek iyi muamele yaramaz. Terslik edenlere karşı zaaf duyarım. Sevin'i içim çekmeğe başladı. Kamarasına gidip yalvarsam mı? Olmaz. Kapısını kilitlemiştir. Dışarıdan dilenci gibi sevgi ve dostluk sadakası isteyemem. Yalnızlık ta pek gücüme gidiyor.

Hani bir aralık şeytan kendini şu dalgalara salıver bile dedi. Ha!.. Yo... k!. İşte şimdi anladım. Kız benim bu zaafımı sezdi de onun için böyle şımardı. Yo... k! Kendine gel, arslanım. Haydi, sayı ile kendine gel: Bir, iki...

«Üç» demeden, omuzuma bir el kondu ve arkamda ince bir ses yükseldi:

—Ne arıyorsun sen burada?

Hemen doğruldum ve hareketsiz kaldım. Karşımda, siyah tayör giymiş, küçümencik, altın saçlı, güzel bir kadın vardı. Birdenbire tanıyamadım. Parmağının uciyle çeneme dokundu:

— Ayol, tanımadın mı beni aptal? Bunadın mı? diye bağırdı.

İçinde yüzdüğüm ve kulaç attığım dalgınlıktan birdenbire çıktım. Onu kucaklayacakmış gibi kollarımı açtım ve bağırdım:

— Sarmaşık! Sarmaşık! Sen misin? Dalmıştım birdenbire. Tanıyamadım. Hem bu ne güzellik, bu ne şıklık! Ben seni hiç böyle derli toplu görmedim.

Başını arkaya atarak, o tipik kahkahalarından biriyle, katıla katıla gülüyordu. Sarmaşık, ki annesi Yahudi olduğu için asıl adı Sara'dır, benim Kuzguncukta komşum ve çocukluk arkadaşımdı. O zaman böyle güzel değildi. Çirkin de değildi, fakat bücür, çok zeki ve sevimliydi. Dokuz, on yaşlarında, garip bir huyu vardı: Herkesi öpmek isterdi. Boyu çok kısa olduğu için, eve gelen misafirlerin, hele uzun boyluların üzerine, ağaca tırmanır gibi çıkar, boyunlarına sarılırdı. Herkesle böyle sarmaş dolaş olmaktan hoşlandığı ve adı da Sâra olduğu için, ona hep «Sarmaşık» derdik.

Yalnız beni öpmezdi. Halbuki çok sevişirdik. Kibrimden bunun sebebini ona hiç sormazdım. Biz Kuzguncuktan ayrıldık. Senelerce onu görmedim. Evlendiğini, sonra boşandığını duydum. Bir iki defa ona Köprüde, Beyoğlunda falan rastlamıştım. Gittikçe güzelleştiğini görüyordum. Fakat bugünkü kadar değil. Yüzüne gözlerimi diktim: Hay Sarmaşık hay!

— Sen ne arıyorsun buralarda? dedim.

Gülmeğe devam ederek:

— Koca arıyorum, dedi. İzmire amcama gittim, orada da bulamadım. Her yerde erkek kıtlığı var.

— Demek sen şimdi dulsun?

— İki senedenberi! Anlarsın ya, gözümde tütüyor erkekler...

— Yalnız mısın vapurda?

— Tabiî. Sıkıntıdan patlıyordum. Seni gördüğüme öyle sevindim ki. Fakat ne biçim duruyordun öyle? Ağlar gibi bir halin vardı. Denize o kadar tuhaf bakıyordun ki... İntihar etmek isteyen bir adamdın aşnki...

Etrafıma baktım ve Sârayı hayatımda ilk defa olarak iki yanağından da öptüm:

— Sarmaşık, dedim, her zamanki gibi müthiş zekisin. Üstelik pek te şekerleşmişsin. Her şeyi anlıyorsun. Biraz evvel kendimi şu dalgaların arasına salıvermeyi düşünmedim değil.

Sarmaşık, bana sokuldu ve kolumu tuttu:

— Hay budala!.. Nen var, âşık mısın?

Başımı salladım:

— Onun gibi bir şey. Anlatsam, katılırsın gülmekten.

— Aman anlat. Fakat içeriye girelim. Ben üşürüm burada.

Salona gittik. Biraz evvel Sevinle oturduğumuz koltukları seçtim.

— Sen vapur kalktığındanberi neredeydin? diye sordum.

— Kamaramda işim vardı.. Haydi anlat kuzum.

Sarmaşığa, yılbaşı gecesi maceramı anlatmağa başlayınca, kahkahaları bütün salonu çınlatmağa başladı. İkide bir sözümü kesivor:

— Aman ne hoş hikâye, sen bunu yaz, yaz! diyordu.

Herşeyi anlatıp ta kızın vapurda olduğunu söylediğim zaman, Sâra yerinden sıçradı:

— Ay... vapurda mı, sahi mi söylüyorsun? Ben onu görecek miyim? Sahi mi söylüyorsun?.. Aman ne hoş! Sıkıntıdan patlıyordum, ne güzel eğlence çıktı bana.

Başımı ona yaklaştırarak:

— Hişt, bana bak, Sarmaşık, dedim. Bağırma öyle ve beni dinle. Sana rastgeldiğime ben de çok memnunum. Bu kızı ben sevmeğe başladım.

— Haydı oradan budala, dedi. Bırak şimdi sevdayı falan da Parise git, eğlen, paraları da cebine koyup gel. Beraber yeriz.

— Peki, anladım ama, nedir bu kızın hali? Sen, bana yardım et. Neden birdenbire değişti? Pişman mı oldu? İstanbula gider gitmez İzmire dönmesin?

— Yok yok, hiç merak etme, geriye dönemez o artık.

— Peki, bu huysuzlukları neden?.

(Devam edecek)

198

TC..
ZİRAAT BANKASI

VADELİ, VADESİZ TASARRUF HESAPLARI İÇİN BU YIL 650.000 LİRALIK BİR İKRAMİYE PLÂNI HAZIRLANMIŞTIR. BU PLÂNDA 10 ÇEKİLİŞTE

AYRICA,

10.000, 1.000 ve 500 LİRALIK İKRAMİYELER,

TRAKTÖR ve ZİRAAT ALETLERİ VARDIR

ÇEKİLİŞLERE İŞTİRÂK ŞARTLARINI BANKA ŞUBE VE AJANSLARINDAN ÖĞRENMEKTE ACELE EDİNİZ.

AAYLBRAK

Unları ve Baharatı

(Eski Çay Müessesesi Kuruluşu 1914)

Yüzde yüz saf ve nefistir. Çeşitler: Pirinç, Bezelye, Mercimek, Buğday (Nelson tip) unları, Buğday, Mısır, Patates, Nişastaları, İrmik, Karabiber, Tarçın, Yenibahar, Kimyon; Salep, Vanilya, Ihlamur, Kakao, Kola, Karbonat v.s. Bakkallarınızdan isteyiniz.

Telefon : 20947



MÜKEMMEL BİR DİŞ MACUNUNUN 5 ŞARTI

1 - En saf iptidai maddelerden yapılması,
2 - Ağızda güzel bir tat ve koku bırakması,
3 - Dişlerin minesini temizleyip inci gibi parlatması.
4 - Diş etlerini tahriş etmemesi.
5 - Ağızdaki zararlı mikropları yok etmesi.

Bütün bu şartları *Miçam*'lı

RADYOLİN

de bulabilirsiniz.

No:17

Muayyen zamanlardaki Sancılara Karşı...

GRİPİN

KULLANINIZ!

Gripin

- Baş, diş, adale, sinir, ağrılarına karşı başarı ile kullanılır.
- Grip ve nezle başlangıcında bir çok fenalıkları önler.
- Süratle hazmolur, ve derhal tesirini gösterir.



Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz.

89

PANORAMA

22/Mayıs/1952 ★ PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ MİZAH GAZETESİ ★ Sayısı 35 Kuruş



F. K. G. — İstanbulu bu kadar yükselttim, yine benden memnun değilsiniz...
Gazeteci — İstanbulun nesini yükselttiniz üstat?..
F. K. G. — [illegible]